

Alexandrinus praefuit scholae Alexandrinae, XIV, 492, 1. Praecipuus antagonista Nestorii haeretici fuit, 371, 2. Contra Nestorium a B. Virgine fuit armatus, V, 209, 1.

Cyrillus apologorum moralium auctor quis fuerit, et qua aetate vixerit, an tribui possit S. Cyrillo Alexandrino, IX, 24, 2. Isti apologi morales a quo editi, et quam sint elegantes, V, 13, 2. S. Cyrillus Alexandrinus symbolis et apologis gaudet, IX, 26, 1. Scripsit in Prophetas minores, XIII, 222, 1. Egrege in Ioannem commentatus est, sed ejus libri quatuor intercederunt, quos supplavit Judocus Clichtoveus, XVI, 294, 1. In Apocalypsin scripsit, XXI, 44, 1.

CYRILLUS HIERSOLYMITANUS. (SA S. CYRILLUS HIERSOLYMITANUS catechista fuit, XVIII, 576, 1.

CYRINUS. Cyrinus, Syriae praeses, quis fuerit, XVI, 56, 1.

CYRUS. 1. *Cyri nomen et educatio.* Varia Cyri etyma, IV, 205, 1. Quid nomen ejus significet hebraice, IV, 205, 1, 2. Hebraice vocatur Messias, XI, 547, 1. Quid graeco, *ibid.*, et 206, 1. Etymon ejus genuinum est Persicum, 206, 1. Lingua Persica significat solem, et sic dictus est a sole, VI, 54, 2; XI, 547, 1, 2. Cur vocatur avis, XI, 566, 1, 2. Unde emanaverit eum a cane esse educatum, IV, 205, 1, 2. A cane nutritus, venationis fuit studiosus, VI, 466, 1. Cum avunculo Dario et familia Aslyagis valde conjunctus fuit, XIII, 76, 1.

2. *Ejus labor et frugalitas.* Laborem suadebat, nec cenabat nisi prius corpus exercendo sudasset, IV, 206, 2; 207, 1; XIX, 230, 2. Sua manu agros et hortos excoluit, IV, 304, 1, 2. Ejus frugalitas, 362, 2. Ejus de sobrietate sententia, XIII, 12, 2. Quid dixit cum vinum sibi propinatum bibere renuit, VI, 241, 2; XIII, 343, 1. Ipse asino et Persae asinis assimilatur, XIV, 244, 2. Cur asinus et mulus in Scriptura dicitur, XI, 330, 2; XIV, 244, 2. Cur vir biga equitum, XIV, 332, 1. Erat bellicosus et quietis impatient, IV, 205, 1. Ejus vegeta senectus, X, 474, 2.

3. *Quomodo ceras suos ad labores efformavit,* XI, 368, 1. Ignavos milites exactorabat, XXI, 82, 1.

4. *Ejus vocatio.* Cyrus a Deo est electus, XI, 549, 1; 577, 1, 2. Est vir voluntatis Dei, XI, 566, 2. Fuit divina vindicta administrat, 577, 2. Cur Deus exstiterit ejus affectum et voluntatem, IV, 206, 1. De eo Isaiæ oraculum, *ibid.*, et 2. Propheavit de eo Isaias decens et decem annis ante, XI, 547, 1. Ex Isaiâ prescire potuit suas de Babyloniae victorias, XII, 50, 2. Ipse hanc prophetiam legens ea animatus sumpsit audaciam Babylonium invadendi, *ibid.*

5. *Ejus religio et virtutes.* Deum verum agnovit, IV, 206, 2. Attamen verum Deum publice agnovisse non videtur, quia mansit in cultu idolorum, XI, 550, 1, 2. An publice Deum Judaeorum professus sit, 547, 1. Exemplar fuit omnium regiarum

virtutum, IV, 205, 2. Nihil admirabatur, XXI, 456, 2; 315, 2. Cambysen filium admonuit ut ad Deum in omni tractatione confugeret, XIV, 321, 2. Ejus tessera belli quae, 538, 1. Imperium a Deo inivit et cum eo vitam finivit, XX, 216, 2.

6. *A Cyro Babyloniae exercitio.* Cyrus et Darius quo actu Babylonem cepit, XXI, 299, 2 et seq. Per prima sua castra brevi et facile Cyrus Babylonem expegeavit, XII, 318, 2. Cepit hanc urbem diver tendo Euphratem, XIII, 75, 1. Illam occupavit ante Euphratem in varias lacunas derivato, XI, 271, 2. Omnia Babyloniae monumenta subvertit, 535, 1. Idola Babyloniae contrivit et avexit, 562, 1. Baltasarem regem per suos septem principes occidit, et Judaeos inde liberavit: septem ejus principes qui fuerant, XIV, 123, 1. Regnum Babyloniae ad Persas transtulit, XII, 314, 2. Quando regnavit in Perside, et quomodo ut monarcha, XVI, 334, 2. Quo anno factus est monarcha, IV, 204, 1, 2; 205, 1. Quo anno cepit regnare et Babylonem expugnari, *ibid.* An ut monarcha regnavit septem annis, *ibid.* Tantum triennio fuit monarcha, XII, 368, 1; XVI, 334, 2. Quid de sole sibi in somnis astante somnavit de tempore vitae suae, X, 194, 2; IV, 207, 1. Jure a Deo accepto monarchiam invadere potuit, etsi magis in eo servierit propriae ambitioni, XI, 547, 1. Ex se erat pauper, sed a Deo factus est dives, IV, 205, 2. Ejus opes, XI, 549, 2. Ejus victoria et gloria, 549, 1; 577, 1, 2. Babylonem evertens dicitur beatus, XII, 300, 2. Sed ea eversa, postea fuit infelix, XI, 556, 1. Et factus est deinde vero pauperior, 549, 2.

7. *Judaeorum et captivitate Babylonica a Cyro liberatio.* Quo anno monarchia solverit captivitate Babylonicam, XIV, 368, 1. Faveit Danieli et Judaeis ob eum de se vaticinia, XIII, 75, 1. Primus rex Persarum Judaeos et Babylone liberavit, IV, 204, 1, 2; XVIII, 47, 1. A Judaeis nullam accepit pecuniam, sed eam ipse potius dedit ad fabricam templi, XI, 616, 1. Quomodo Judaeos extulerit, XII, 451, 2; 453, 2. Pacem Israel dedit contra Assyrios, dum Chaldaeos viciit victorios Assyrios, XIV, 121, 2. Ejus edictum ut Judaei se invicem juvent in reaedificando templo, IV, 207, 1. Cur venter secundum templum tam alte extrui quam prius, 218, 1. Babylone eversa, tam alius gentibus quam Judaeis videtur redeundi ad sua libertatem dedisse, XII, 205, 2; 716, 2.

8. *Fuit typus Christi,* IV, 206, 1; XI, 545, 2; 547, 1; XIV, 223, 1. Quomodo et quare vocatur Christus, XIV, 260, 1. Christi et Cyri inter se comparatio, XI, 545, 1, 2; 550, 1; 562, 1. Christi fuit imago, XVIII, 47, 1; XIX, 23, 1. Attamen non est Christus dux a Daniele predictus, XIII, 426, 2. Cur comparatur terrae germinanti, et pluviae caelesti, XI, 551, 2.

9. *Ejus clades a Scythis et mors,* XIII, 43, 1. Est a Tomyri regina casus, quo astu, IV, 431, 2; XIII, 87, 2. Ejus mors, XI, 548, 4. Creditur animae im-

ortalitatem, XI, *ibid.* Ejus somnium quo invitatur ut ad deos ascenderet, IV, 207, 1. In ejus epulcro quid fuerit inclusum, XII, 731, 2. Ejus

diulus, *ibid.* Eum ut numen suum colebant Persae, IV, 205, 2.

D

DACTYLUS. Dactylus palmae fructus digitis est similis, XVI, 173, 1. Dactylis vivunt praerique in Oriente, VI, 491, 1, 2. Dactyli cibus erant anachoretarum, et modo Afrorum, IX, 636, 1. Eorum dalecor et salebrifera, *ibid.*

DEMON. DIABOLUS, LUCIFER, SATANAS. 1. *DEMONIA ET DIABOLI VOCIS SIGNIFICATIONES, DEMONIA VARIA NOMINA.* — Demonia aeterna, IV, 279, 4. Demon unde sic dictus, et vox demonis quid proprie significet, XVII, 321, 2; XVIII, 324, 1; XX, 163, 1; 392, 2. Demon dicitur et *δαίμων*, id est *timere*, quia timorem incutit: licet verius *δαίμων* dicitur quasi *δαίμων*, id est *sciens*, *ibid.* Voces *δαίμων*, *demon* male sonant etsi etymon earum sit honestum, XI, 397, 2.

2. *Diabolus vox unde deducatur a δαίμων*, id est *calumnior*, XX, 391, 2. Diabolus idem est quod criminator vel accusator, XVI, 215, 1; 414, 2; XX, 666, 1; XXI, 247, 4. Idem est qui zabalus, IX, 103, 2.

3. *Hebraice diabolus vocatur satir*, id est hircus, XX, 393, 1. Dicitur calumniator, malus antononastice, XV, 194, 1. *Sed libera nos a malo*; XVIII, 645, 4; XIX, 168, 2. *Fidelis autem Deus qui confirmabit vos et custodiet a malo.* Antononastice significat Luciferum, XV, 417, 1. Lucifer princeps demonum, 251, 1, 2. *In principe demoniorum efficit demonia.* Per contemptum vocatur Beelzebub, IV, 43, 1, 2. Diabolus cur die atar nemo, VI, 360, 1: *Fugit impius nomine persequente.* Est Belial quem viciit Christus, XIV, 170, 2. *Non adficeit ultra ut pertranseat in te Belial.* Diaboli tria nomina, XXI, 240, 2. Diabolus draco, serpens antiquus, satanas antononastice, XV, 305, 1, 2. Apie vocatur bestia, II, 412, 2. *Daemon vocatur leo, aspis, regulus*, XI, 416, 1.

4. *In quo statu creati sunt demones.* — Demon est in caelo creatus, XII, 707, 1. *In delictis paradisi dei fuiti*; 445, 1, 2. *Si enim Deus angelis peccantibus non pepercit, sed rudentibus inferni detractos, in tartarum tradidit cruciandos.* Quomodo sit principium viarum Dei, Job, 769, 2. *Ipse est principium viarum dei.* Demones non sunt natura mali, XX, 660, 2. *Angeli vero qui non servaverunt suum principatum.* Creati sunt in gratia, XII, 708, 2. *Tu Cherub extensus posui te in monte sancto Dei*; XX, 669, 2. Ante lapsum fuerunt Cherubim, et pleni scientia, XII, 708, 2. Quomodo ante lapsum ambulaverit diabolus in medio lapidum ignitorum, 709, 2. Quoad tria signaculum fuit similitudinis SS. Trinitatis, 706, 2.

5. *III. DEMONUM LAPsus ET PECCATUM.* — Quomodo diabolus in veritate non steterit, XVI, 449, 1 et seq.: *Ille homicida erat ab initio, et in veritate non stetit.* Is ab initio quomodo peccavit, XX, 563, 2: *Ab initio diabolus peccat.* Quale ejus peccatum fuerit, *ibid.* Demonium peccatum superbia, *Psal.* II, 424, 1: *Abconderunt superbi liquorem mali.*

6. *Rebellavit diabolus pro superbia, contra Creatorem,* XII, 710, 1: *In multitudinē negotiationis tuae repleta sunt interiora tua iniquitate, et peccasti.* Invidit mysterium unionis cum homine Filio Dei, XI, 294, 2. *Similis ero Altissimo.* Demonium peccatum fuit superbia, sed in quo ea sita fuerit, XI, 443, 2. In caelo Lucifer ambivit unionem hypostaticam cum Verbo, XV, 120, 2: *Si Filius Dei es, dic, etc.* Ejus lapsus in terram et infernum, XII, 710, 2: *In terram projeci te*; 711, 1. *Nihil factus es, et non eris in perpetuum.* De caelo deturbatus est sic ut fulgur, subito, violenter, velociter, manifeste, XVI, 447, 2: *Videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem.* Mero representatur, XVI, 230, 1.

7. *IV. DEMONUM LOCUS, NUMERUS, HIERARCHIA.* — 1. *Vocantur militum caeli, quia modo ere versantur,* XI, 361, 2: *Visitabit Dominus super millitiam caeli in excelsis.* Eorum plurimi sunt in aere, XX, 661, 1, 2: *Non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium.* Is aer plenus est, XVIII, 000, 2: *In quibus aliquando ambulastis ... secundum principem potestatis aëris hujus,* 674, 1. Diaboli locus est aer, XI, 759, 1: *Caelum sedes mea, terra autem scabellum.* Proprie in caelo aereo dominatur, XXI, 240, 1: *Et visum est aliud signum in caelo, et ecce draco magnus.* Cur diabolus in hoc aere vagari gaudeat, XV, 236, 2: *Venisti huc ante tempus torquere nos.* Eorum multum sunt in inferno, XVI, 434, 2. Illi gaudium est in inferno non relegari, *ibid.* Delectatur diabolus locis spurcis, et spurca assumit corpora, 434, 1. Cur ut in porcos ingredi permittenter rogavit, 435, 2: *Togavit eum, ut permittet eis in illos ingredi.* Quomodo porcos in mare egerunt 436, 1. Cur amet porcos diabolus, XX, 469, 2. Cur demones adament sepulchra, XI, 743, 2: *Qui habitant in sepulchris, et in detubris idolorum dormiunt.*

8. *Cur vocentur legio,* XVI, 134, 2. Alii sunt Persici, Medici, Africi, alii australes, meridionales, etc., IV, 280, 1.

9. *Inter eos alii sunt principes, alii inferiores,* XV, 251, 2: *In principe demoniorum efficit demonia.* Inter eos alii potestates, alii sunt principi-

pes, eum servant quem in caelo habuerunt ordinem hierarchicum, XVIII, 600, 2; 674, 1. Sunt aliqui minus validi et minus maligni, XV, 394, 1: *Hoc autem genus non eiecit nisi per orationem et jejunium*. Dæmonium Ionicum affligens non erat ex minimis, idec ab Apostolis eiei non potuit, 393, 1. Dæmon superior raro eiecit inferiorem, 204, 1, 2. In terra inter se concordant, *ibid.* In his cessabit post diem iudicii subordinatio inferiorum ordinum ad superiores, X, 349, 2.

V. QUIDAM SINT DÆMONES POST LAPSUM.—*Primo ergo Deum*. 1° Sunt jurati Dei hostes, V, 268, 1. Diaboli odium erga Deum, XX, 373, 2; XI, 344, 2. 2° Diaboli superbia, XI, 291, 2. Dux est superbiorum, Job, 346, 1: *Cucurrit adversus eum erecto collo*. Et rex superbia, 783, 2: *Ipse est rex super universos filios superbiae*. Diabolus superbus, mendax et multus est, maxime superbus, IX, 671, 4, 2: *Tres species odium anima mea... Pauperem superbam, divitem mendacem, senem fatuam et insensatum*. Diaboli fastus, XV, 126, 2: *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me*.

3° Fuit princeps omnis apostasia et inobedientia, V, 163, 1; XVIII, 461, 1, 2. Cur vocetur impius, VI, 122, 4. Est caput impiorum, Job, 768, 2. Et caput iniquorum, X, 234, 2: *Contere caput principum iniquorum*. Quo sensu pater esset pharisæorum, XVI, 447, 2: *Vos facitis opera patris vestri*; 449, 1: *Vos ex patre diabolo estis*.

4° Diaboli esset pater mendacii et hæreses, XVI, 450, 2: *Cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur*; quia mendax est et pater ejus, VI, 39, 2. Est impostor, Job, 114, 2; 74, 1: *Non parcam ei, et verbis potentibus, et ad deprecandum composui*. Omnes dæmones sunt mendaces, VI, 307, 1. Diaboli est testis injustus et infidelis, V, 407, 2: *Profertur... mendacium dolosus testis*. Cur vocetur testis falsus, VI, 123, 1: *Testis mendax peribit*. Hæreses procedit et advenit, XIX, 222, 2: *In novissimis temporibus discedent quidam a fide, attendentes spiritibus erroris*. Magister hæreticorum est, XX, 149, 2: *Inflammat rolam natalitatis nostræ, inflammata a gehenna*. Diabolus exterminator quomodo præsedat hæreticis, XXI, 202, 1: *Vidi stellam de caelo cecidisse in terram, et data est ei clavis putei abyssi*. Dæmones familiares sunt hæresiaribus, XVIII, 349, 2. Dæmon Dei simia est, XIII, 347, 1; XV, 684, 4; XVII, 195, 2. Satanas est Calvinus Deus, XX, 464, 1.

5° Est omne malum, V, 140, 1, 2. Est fons nequitiæ et inscitia; et apud eum est vena mortis, 260, 2.

Secundo ergo Christum. 1° In Christo non habuit quidquam, XVI, 554, 1: *Venit enim in me princeps hujus mundi, et in me non habet quidquam*. Impeditur est videre quid inter B. Virginem et Josephum ageretur, XV, 63, 2. Cognovit Christum fuisse Dei Filium, et Messiam, sed odio et superbia ex cæcatus, agre id credebat, XVI, 134, 1. Non ita

clare et firmiter id cognoverunt dæmones, quia alia ex parte subinde dubitarent, XV, 678, 1. Ad hæc ignorarunt finem et fructum mysterii Incarnationis; excecabat eos quoque odium Christi, *ibid.* Ideo eum velut hostem diabolus per Judæos occidit, *ibid.* Dubitabat diabolus an Christus esset Dei Filius, ideo eum tentatum venit, 120, 2. Cur eum de se testimonium ferre Christus permisit, 671, 1, 2. Quid dæmones de redemptione Messie sciverint, XVIII, 261, 2: *Sapientiam autem loquimur... sapientiam vero non hujus sæculi, neque principum hujus sæculi*.

2° Tentavit Christum et Adamum assumpta corporis forma, XV, 120, 1: *Et accedens tentator, dixit ei*. Origo tentationis hujus, 121, 2: *Quomodo Christum aggressus sit primo, ibid.* Voluit eum pellicere simul ad vanam gloriam, et gulam, et avaritiam, *ibid.* Assumpsit Christum raptatum per aera, *ibid.* Non potuit illudere ejus phantasia, *ibid.* Fuit ab ipso illus, *ibid.*, 2. Suadet ei ut se a pinnaulo deorsum mittat, 123, 1. Christum in montem excelsum rapens, ostendit ei omnia regna mundi, et quomodo, *ibid.*, et seqq. Quo pacto hæc ei representari, *ibid.*, 2. Taliter quoque ac depingere potest in hominis phantasia, 126, 1. Quomodo poterit dicere, se regna omnia mundi ei daturum, quasi propria, *ibid.*, 2 et seqq. Simulat se esse Filium Dei, atque ut talis cupit a Christo adorari, *ibid.* In hac tentatione eum sollicitat ad avaritiam, ambitionem et idololatriam; tacite vero explorat an visus sit Dei Filius, 126, 2. Ejus sollicitatio Christo facta, fuit mendax, falsa, arrogans, dolosa, 127, 1.

An dæmon per uxorem Pilati Christi necem impedire voluerit, XV, 603, 1. An morientem Christo apparuerit, XVI, 272, 1, 2.

3° Diabolum sua vi spoliavit Christum postquam in mundum venit, XV, 305, 4, 2: *Quomodo potest quisquam intrare in domum fortis, et rassa ejus diripere, nisi prius alligaverit fortem, et tunc domum illius diripiet*. Fuit ligatus a Christo, *ibid.* Per Christum qualiter ligatus, IV, 298, 2: *Apprehendit dæmonium, et reliquavit illud in deserto*. Hinc non potest nocere per suos quantum vellet, XV, 395, 1, 2. Diabolus fuit a Christo captus, Job, 770, 2: *Namquid illudes ei quasi avi, aut ligabis eum ancillis tuis?* Quomodo post adventum Christi terræ pulverem vorat, XI, 766, 2: *Serpenti pulveris panis ejus*.

4° Quomodo diabolum destruxerit Christum, XIX, 374, 2: *Ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium*. Christus sua morte eum mundo pepulit, XVI, 514, 2: *Nunc iudicium est mundi, nunc princeps hujus mundi eiecitur foras*. Diaboli vis et arrogantia pacta dato Christo per ejus mortem, XI, 253, 1: *Eccc dominator domus exercituum confringet logunculam in terrare*, XVI, 148, 2; 511, 2; XX, 622, 1; *Omnis qui natus est ex Deo non peccat... Et malignus non tanget illum*. Ejus vis valde imminuta est, XXI, 315, 4, 2

Bello quam vultis, facit, et non est, ascensura est de abyso, et in interitum ibit. Est invisibiliter in cruce Christi crucifixus, XIX, 94, 4: *Expolians principatus et potestates, tradidit confidenter, palam triumphans illos in senetipso*. Dæmones sunt per Christum sua potentia et tyrannide spoliati, XVI, 403, 2: *Misit me... prædicare annum homini acceptabilem et diem retributionis*. Quomodo eos Christi victor in triumphum duxerit, XIX, 90, 4. Lucifer in cruce victus a Christo, detrusus est in tartara, ut ibi ligatus maneat usque ad diem iudicii, XV, 305, 1, 2. In fine mundi suam vim rursum recipiet, XXI, 315, 2. In fine mundi adorabitur ut æmper Antechristi, 256, 4.

Tertio erga homines. 1° Eorum nequitiæ et crudelitatis, II, 118, 1. Dæmones sunt jurati et accerrimi hæreticorum hostes, V, 137, 4: *Ne des alienis honorem tuum, et anno tuos crudeli*, XV, 175, 2: *Dæmonis adversus homines furor*, Job, 38, 1. Ob Christum incarnatum maxima odia in Ecclesiam concepit, et in homines, XXI, 235, 4. Cur magis nos oppugnat quam patres nostros, 248, 4, 2. Diabolus est noster adversarius, XVIII, 334, 1; XX, 391, 2: *Adversarius vester diabolus tanquam leo rugiens*. Diaboli in suos crudelitatis, II, 118, 1. Nebulones nequissimi sunt, XVIII, 600, 2; 674, 1. Eorum summa voluptas est homines torquere et torcere, XV, 671, 2: *Venisti perdere nos?* Gaudet exitio hominum, XVI, 449, 4. Ideo nocet homini, quia nequit Deo, XV, 315, 1. Primus inimicitias suscitavit, X, 248, 4, 2. Est Deus dissensionis, XV, 459, 2. Inne Christo adulatur, ne ab eo ejiceretur, 684, 2: *Adjuro te per Deum, ne me torqueas*. Hyæne assimilatur eo quod mortibus hominum pascatur, XIV, 210, 1. Quomodo fuerit homicida ab initio, XVI, 449, 1. Ipse est primogenita mors, XVIII, 99, 1. Est homini leo in hac vita, ursum in morte, coluber in gehenna, XIII, 586, 1: *Quomodo si fugiat vir a facie leonis, et occurrat ei ursus, et ingrediat in domum... et mordeat eum coluber*. Est sanguisuga qui semper sicit sanguinem, 379, 1. Sanguinis humani avidus homines sibi immolari petebat, 454, 1, 2. *His ipsi dicunt: Immolate homines vitulos adorantes*. Cur dicitur rufus, XXI, 240, 2. Est ad nocendum promptus, Job, 34, 2. Omnia facit ut noccat, 114, 2. An et quomodo impediit Judæorum reditum et captivitatem Babyloniam, XIII, 444, 2. Templi fabricam impedire satagens, cuncti lægno assiniatur, XIV, 401, 4. Quomodo per sagas et magos noccat besiliis et pueris, IX, 293, 2. Dæmones eorum quos deceperunt, sunt carnifices, IV, 279, 2: *Tradita fuerat septem civis, et dæmonium nomine Asno-dæus occiderat eos*. Dæmonum proprium est intricare corpus, animam, veris doloribus scrupulis, etc., 293, 2. Morosus est diabolus in tormentis nberendis, Job, 60, 1: *Percussit Job ulcere pessimo a planta pedis usque ad verticem*. Est faber omnis arsecutionis et tentationis, XI, 646, 2: *Ego creavi*

interfectorem ad disperdendum. Lupus est, XVI, 474, 1: *Lupus rapit et dispergit oves*. Sæpe etiam, se transformat in lupum, XIV, 210, 4. Vocatur leo, XX, 392, 1 et seqq. *Tanquam leo rugiens circuit*; Job, 107, 2: *Rugitus leonis, et vox eæne, et dentes calulorum leonum contriti sunt*. Ceto voraci assimilatur, XIV, 215, 1. Fuit figuratus per piscem a Tobia occisum, IV, 292, 2. Per crocodilum, representatur, VI, 155, 4, 2.

2° Eorum erga nos insidia quanta, XX, 391, 1 et seqq. Cur in homines saviant, V, 268, 1. Summo pere salutis nostræ invidei diabolus, VI, 187, 2. Invidia ei propria, III, 650, 4. *Incidebunt se parvulum suum cultris et lanceolis*. Invidet est scelus diabolum, 381, 2. Quia ipse de caelo cecidit, hinc omnes ad casum sollicitat, XV, 126, 2.

3° Homines ad malum trahunt. Diaboli natura fraudes, mores, sævitas describuntur, XX, 393, 1 et seqq. Ejus fraudes, 181, 2; 394, 1, 2. Diabolus superbus multos homines capit, III, 115, 1. Dæmones sunt insidiatores, Psalm, I, 155, 4.

Diaboli ad fallaciam compositus, Job, 191, 4. Terram perambulavit, 24, 2: *Circuivi terram et perambulavi eam*. Circuit eam ut explorator, 25, 1. Ejus sagacitas, XX, 395, 1: *Circuiv... quærens quem devoret*. Vigilantissimus est in nocturnam perniciem, Job, 25, 1, 2. Nunquam dormit, 593, 2: *Qui me comedunt, non dormiunt*. Dæmones in malum conspirant, Job, 38, 4. *Dæmon precursor matutinus qui sit*, V, 123, 2.

4° Quomodo homines tentat diabolus, I, 98, 4. 1° Astutus tentator est, Job, 35, 2. Ejus tentationes variae, XVII, 427, 2 et seqq. Dæmonis ossa vocantur tentationes, Job, 759, 2. Ejus artes tres in tentando, XVIII, 672, 2: *Inhibite vos armatura Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli*. Omnis tentatio ab eo proprie non dicitur, sed sæpe a mundo et concupiscentia, et si ille subinde hanc et mundanos homines suscitet ut nos tentet, hinc quasi anceps cuique suam objicit escam, XV, 120, 4. Psalm, II, 742, 1, 2.

Diaboli arma, astutia et malitia, Psalm, 293, 2; XXI, 241, 1, 2. Quomodo per omnia nos tentant, XX, 391, 2. Nos variis modis ad peccandum provocant, VI, 321, 2: *Quando submisserit vocem suam, ne crederis ei, quoniam septem nequitiæ in corde ipsius*. Homines suis consiliis ad mala impellunt, 215, 2: *Ne amuleris viros malos... quia... fraudes labia eorum loquuntur*.

Se cuique accommodat ut fallat, Job, 389, 2: *Abcondita est in terra pedica ejus, et decipula ipsius super semitam*. Observat celanque propensionem, Job, 760, 1. Utiliter melancholia ad homines tentandos, III, 367, 2: *Et excitabat eum spiritus nequam a Domino*.

Diabolus non tam est immissor quam inventor vitiorum, Job, 777, 2: *Halitus ejus prunas ardere facit, et flamma de ore ejus egreditur*. Dæmones et mundus per sensus nostros nocent nobis, XVIII,

335. 1. Quae daemones tela ignea sunt, XVII, 682. 1. Quomodo hominem exagitat, XV, 217. 2. Pugnat nobiscum per voluntates nostras, II, 112. 2. Quomodo se gerat ut homines decipiat, VII, 2. Sicut pisces capiuntur hano, et sicut oves laqueo comprehendantur, sic capiuntur homines in tempore malo, XV, 127. 1; Job, 767. 2. Quomodo piscetur homines, XII, 715. 2. Ejus laquei varii, XIX, 297. 2. Respiciant a diaboli laqueis, a quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem.

2. Comparatur variis animalibus et rebus, XXI, 341. 1. Est serpens, cur, I, 496. 1. Quomodo insidiatur calcaneo, 167. 1 et seqq. Uno vocatur draco et serpens, XXI, 240. 2; 247. 2. Vocatur serpens et scorpio, XVI, 149. 1. Est serpens antiquus, XXI, 344. 2. Et apprehendit draconem, serpentem antiquum, qui est diabolus et Satanas. Cur vocetur Leviathan, XI, 384. 1. 2. Cur serpens iectus et tortuosus, *ibid.* Serpenti similis est, IX, 563. 4. Quasi a facie colubri fuge peccata. Utitur forma serpentum, cur, XIII, 191. 1. 2. Erat draco magnus in loco illo, et colebatur eum Babylonis. Draconis specie in Scriptura pingitur et vocatur, 192. 1. Et saepe ea forma apparuit, *ibid.* Ceto et draconi similis est, Job, 190. 2. Daemones in canticis cur non vocentur leones, nec tigrides, sed vulpes parvulae, VII, 892. 1. Capite nobiles vulpes parvulus, quae demoliuntur vineas. Sicut lupi vesperit, cur, XII, 53. 2. Lupus ad vesperam vastavit eos. Avi et perdidit diabolus assimilatur, Job, 132. 4; 142. 2.

3. Ejus officium est decipere, III, 672. 4. 2. Decipit pseudoprophetas, 674. 1.

Multis illudit specie boni, XIX, 98. 1. Sub specie necessitatis laxitatem inducit, Job, 778. 2. Sophisticus argumentator est, X, 261. 2. Res viles ut splendidas proponit, Job, 777. 2. Suaviter cantando decipit, 760. 1. Peccati periculum et infamiam subterit dum tentat, ad speciosum et gratum sensibus hominum obicit, V, 3. : *Omnen pretiosam substantiam reperimus, implebimus domos nostras spoliis.* Primo nos ex hilarat, dein affligit, IX, 458. 2. Timorem, et metum, et probationem inducit super illum. Singulis multis spondet annos, XV, 519. 2. Vigilate ergo, quia nescitis qua hora Dominus noster venturus sit. Diaboli paralogismus de vita longa, VII, 241. 2. Mortis memoriam nobis obliterare conatur, Job, 777. 1. Quomodo homines excacet, XII, 279. 1. Tenebris involvit omnia, Job, 764. 1. Probrant umbram umbram ejus. Pœnas inferni extenuare conatur, 783. 1. Estimabilis abyssum quasi senescentem.

4. Semper hominem trahit deorsum, XV, 123. 2. Si Filius Dei es, mitte te deorsum, Scetatur immunditiam, 772. 1. Gaudet spurcitiis et immunditia, Deus castitate, XII, 463. 1; XV, 318. 1. Cum immundus spiritus exierit ad homine. Quare daemones dicuntur immundi, XVII, 750. 2. Afferentis agros et vegetas a spiritibus immundis: XV,

255. 1. Deit illi potestatem spirituum immundorum. Diabolus est auctor concupiscentiae, XX, 547. 1. : *Concupiscentia... quae non est ex Patre, sed ex mundo est.*

5. Peccanti pudorem admittit confitenti restituit, IX, 166. 4. Non confundaris confiteri peccata. Hominem cur et quando mutum reddat, XIV, 210. 1. Cur hominem quem occupat mutum reddat et excacet, XV, 303. 1. Hinc eo mutus, homo loquitur et clare videt, 303. 2.

Peccatorem commisso peccato in desperationem praecipitat, XV, 597. 1. Peccavi tradens sanguinem justum; XIII, 319. 2.

6. Quos praesertim tentat diabolus? 1. Adolescentibus maxime insidiatur, VI, 144. 1. Teneris insidiatur, XV, 84. 2.

2. Semper peccatori insidiatur ut eum ad peccatum, et per illud in gehennam pertrahat, X, 28. 2. Leo venationi insidiatur semper; sic peccata operantibus iniquitates. Cur sit a dextris impiorum, XIV, 381. 2. Maxime se insinuat traocundis cogitationibus, et in eis illi datur locus, XVIII, 614. 2. Nolite locum dare diabolo.

3. Maxime iis insidiatur animabus quae se convertere nituntur, VII, 594. 1. 2. Ecce ego ad pulvis... quibus vos capitis animas volantes. Tentat ad Dei cultum primo accedentes, IX, 96. 1 et seqq.: *Accedens ad servitium Dei... praeprava animam tuam ad tentationem.*

4. Tentat otiosos, V, 156. 4. X, 560. 2. Amat otiosos, Job, 764. 1. Sub umbra dormit in secreto calami, et in locis humentibus. Gaudet daemones otiosis verbis, V, 297. 4. In multiloquio non deerit peccatum.

5. Eos solet tentare graviter quos praevidet fore eximios in Ecclesia, XV, 117. 2. Diabolus contra se suscitavit qui ad perfectionem aspirant, Job, 82. 2. Daemones potentiam Deum reprimunt, 261. 1. 2; 262. 2. Diabolus electis maxime insidiatur, 23. 1. Justus imprimis ad peccatum sollicitus, VI, 290. 1. Non turbatus pede, et vena corrupta, justus cadens coram impio. Daemones erulant si quem justum ad inchoandum peccatum induxerint, *Psalm.* I, 67. 1. *Qui tribulant me, exultabunt, si motus fuerit.*

6. Sanctis potissimum inhiat, Job, 781. 4. 1 et 2. Sub ipso erunt radii solis; et sternet sibi aurum quasi lutum. Sanctiores magis infestat, XX, 481. 4. Sanctos afflictione vexat et exagitat, ut triticum eribo agitat, XVI, 263. 1. Satanas expostit vos ut eribraret sicut triticum. Sanctiorum vultu se ingerit, Job, 52. 4. Saepa variis spectris sanctos terrere satagit, V, 536. 1. Quomodo opera sanctorum impedit, XIX, 123. 1. Voluimus venire ad vos... sed impedit nos Satanas. Paulum vexavit ut stimulus, XVIII, 503. 4. 2. An eum colaphizavit, *ibid.*

7. Hominem in morte quomodo tentat et oppugnat, XX, 668. 2. In morte scavit, Job, 108. 1; 277. 2.

8. An quisque diabolum habeat a quo tentetur,

XIV, 392. 1. 2; XX, 392. 1. An singulis vitis sui praesidendo daemones, XVIII, 673. 2. Non est nobis coluclatio adversus carnem et sanguinem. Eorum alii huic, alii illi vitio praesunt, et ad ea homines sollicitant, XIII, 344. 1. Spiritus enim fornicationum decepti eos. Septem daemones an praepositi sunt septem capitalibus vitis, XX, 19. 2.

6. Daemorum potentia et imperium tyrannicum in homines.

1. Daemones peculiaris conditio, potentia, vis et robor explicatur, XVIII, 674. 2. Non est nobis coluclatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum; XV, 534. 1. Cur daemones dicuntur mundi rectores, sed cum restrictione, XVIII, 600. 2; 674. 1. Sunt principes saeculi, 261. 2. Sapientiam vero (loquimur) non hujus saeculi, neque principum hujus saeculi. An diabolus sit Deus hujus saeculi, 439. 4. In quibus Deus hujus saeculi excacavit mentes infidelium. Illius fortitudo in lombis, Job, 787. 2. Et virtus illius in umbilico ventris ejus. Nullis armis obstinatio ejus cedit, Job, 779. 2. Reputabil enim quasi paleas ferrum, et quasi lignum putridum ejus. Non fugabit eum vir sagittarius, etc. Ejus potestas in cibos ante Christum, XIX, 228. 2. Ejus in excommunicatos potestatis, XVIII, 287. 1. *Judicavit... tradere hujus modi... Salazar in interitum hominis.* Ejus potentia in animam peccatoris, XVII, 364. 4. Et insiliens in eos homo in quo erat daemorum pessimum, et dominatus ambarum intravit contra eos. Peccatorem ligat, Job, 288. 1. Si incluserit hominem, nullus est qui aperiat. Eum vitis suis alligat, XIII, 349. 2. Ligavit eum Spiritus in alis suis.

2. Diabolorum regnum in anima tyrannicum, XIV, 21. 1. 2. Est tyrannus Aquilonaris, cur, XIII, 502. 1. Est omnium tyrannorum princeps et chirognus, VI, 378. 2. Est primus et summus tyrannus, XII, 42. 2. Est tyrannus suorum cultorum, III, 121. 4. Et traditur homo, ut humilietur, 124. 2. Abiitit anima peccatoris pro sua libidine ad omnem malitiam et opprobrium, XIII, 486. 2. *Plange quasi virgo accincta sacco.* Dicit anima: *Incurvare, XI, 613. 1. 2. Et dixerunt animae tuae: Incurvare.* Inducit egestatem spirituales, Job, 778. 4. *Faciem ejus praecedit egestas.* Est vindemiator et racemator, XII, 60. 2. Diabolo convenit vindemia, XIV, 441. 4. Septentrione denotatur, IX, 407. 2. Est velut ventus durus, VI, 286. 2. Vento Typhon bene assimilatur, XVII, 427. 2. Suos clientes sinit pereire inopia, nec veras eis dat voluptates, XVI, 207. 2; 208. 4. Et cupietat impleri ventrem de siliquis quas porci manducabant, et nemo illi dabat. Diabolus Pharaoni similis, *Psalm.* II, 95. 1. 2. Cur dicit quae Assur, XII, 736. 2. Significatur per Madian, III, 148. 4. Est fur, 168. 4. Significatur per Benadab, IV, 36. 1. Et servire miserimum est, IX, 677. 2. *Beatus... qui non servivit indignis se.*

3. Daemion suis nullam dat requiem, XII, 422. 2. *Cervicibus nostris minabamur, lassus non dabatur requies.* Crudelelter peccatores tractat, 133. 2. *Servietis ibi diis alienis die ac nocte, qui non dabunt vobis requiem.* Quomodo fornicantibus singulis annis imponat, V, 151. 2. *Ipse morietur, quia non habuit discipulam, et in multitudinis stultitia sua decipietur.* Eo modo tractat peccatores quo adulter adulteram, XII, 668. 1. *Ipsi dii cooperuerunt ignominiam ejus.* Quam abominanda suis cultoribus et hereticis persuadeat, XVIII, 494. 1. *Ipse enim Satanas transfiguratur se in angelum lucis.* Diaboli quomodo vires animae enervent, XIII, 383. 2. *Comederunt alieni robur ejus.* Omnes pietatis fructus in ea evertunt instar locustarum, 486. 2. Habet diaboli imperium mortis ut tyrannus, XIX, 374. 2. Est piratae similis, Job, 781. 4. Est archipirata, 181. 1.

4. Daemorum imperium et potentia in corpora.

Quare corpora possidet, XVII, 150. 2 et seq. Saepo se immiscet morbo lunatico, XV, 134. 1. Saepo corporaliter occupavit detractores, X, 65. 2. *Attende ne forte labaris in lingua, et cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi, et sit tibi casus tuus insanabilis in mortem.* Maxime invadit melancholicos, XVI, 134. 4. Cur emergentes dira troqueat, XV, 355. 2. *Filia mea nata a daemone vexatur.* Daemion obsidens puellam ab adolescente mago inmentatam, interrogatus a S. Hilario quid responderit, IV, 279. 2. Item se provelens ad genua S. Antonii, *ibid.* Quomodo daemion incubus prolem generat, 297. 1. Propria non amat feminas, sed amorem simulat, cur, 294. 2. Daemones pellero datum est a Christo Ecclesiae, XVIII, 352. 2. Eos ejiciendi potestas nota eminens est Ecclesiae, XVII, 151. 1. Daemones an fingunt per fumum jecoris callionimi, et qua vi, IV, 292. 2. An fugantur pulsu campanarum ab Ecclesie benedicturum, 298. 4. An etiam per radicem barbas a Salomone ostensam, *ibid.* Quomodo a caemeteriis arcescent, XVI, 134. 2. Eis formidabilis est virga S. Benedicti, 298. 4.

7. Daemorum manifestatio et apparitiones. Diabolus quasi animam idoli genitrix pro Deo colerunt, quem tamen ex fœlis oraculis non Deum, sed daemionem esse agnosceret poterunt, XVIII, 52. 1; 348. 1. In idolis colitur, cur, XX, 626. 4. An passeretur nidore victimarum, XII, 69. 2. Diaboli idolo assistebant quasi anime idoli, dabantque responsa, eaque falsa et noxia, XIV, 518. 4. Gentilibus dii erant minores, XVII, 321. 2. Los consulebant divini et pythones, XI, 222. 2. A divinis consulti, plerumque ambiguo respondebant, X, 196. 2; 516. 4. Saepa faciunt ut mania divinent, XIII, 248. 1. In sortibus iis tribuitor praenotio futurorum, quae soli Deo propria est, XIV, 33. 2. Unde praedicit futura, X, 319. 4. Ignorant initia divinitatis, XI, 515. 4. 2. Diaboli opera potest quasi abenari a sensibus, rapique in extasim quasi naturalem, XIII, 246. 2.

Dæmones assumunt corpora ex aere, XI, 453, 1. Dæmonum apparitiones in specie Christi et angelorum, XVIII, 495, 1. An visibiliter apparuerit diabolus Abrahæ, umolatoro filium, XIX, 479, 2. An apparuerit in forma Samuelis Saule evocati per pythonissam, X, 479, 2. Dæmones in sylvis habitantes sub specie iuicorum apparent, XI, 282, 1, 2. Saepe apparent pilosi in specie hirci, 453, 1, 2. Onocentauro-rum formam induunt ut homines terrificent vel ludificent, *ibid.* Diabolus quomodo steterit a dextris Jesu pontificis, XIV, 381, 1, 2. Quomodo cum S. Michaelis altercatus sit de Moysis corpore, XX, 666, 1, 2. Dæmones repræsentantur per Æthiopes, XIV, 256, 2. Et tales hominibus apparent, 292, 2. Dum apparent, homines reddunt mæstos et anxios, XV, 553, 2. Dæmonia septem o Magdalene ejecta an vera fuerint, an tantum mystica, scilicet vitia et peccata, XVI, 432, 2 et seq. VI. QUOMODO RESISTENDUM DIABOLO.

1. *Cum diabolo irconciliabile bellum gerendum*, IV, 737, 2; *Convocatus autem Machabæus septem milibus, rogabat ne hostibus reconciliarentur*. Omne cum eo commercium vitandum, XV, 672, 1. Et in baptismo Christiani renuntiant, XVIII, 407, 2. Et non credendum, IX, 377, 2: *Non credas inimico tuo in æternum*. Quibus armis vincatur, XX, 395, 2 et seq. Resistencia, fortitudo, fides, *ibid.* Satanæ quomodo conteratur, XVIII, 243, 2; *Deus pacis conterat Satanam sub pedibus vestris velociter*. Diaboli imbecillitas et infirmitas, I, 503, 2. Diabolus coram animosus est pavidus ut formica, timidus vero formidabilis ut leo, IV, 547, 2; X, 485, 1. Recte myrmecionem dicitur, cur, V, 458, 1; VI, 455, 4, 2; IX, 228, 4; XX, 484, 2; XXI, 239, 2. Formidant dæmones animos viriles, sæviunt in molles et effeminatos, XIII, 605, 4. Timidis insultat diabolus, XX, 484, 2; *Resistite diabolo, et fugiet a vobis*. Quales nos reperunt tales se nobis præstant, XVIII, 673, 1. Nocere nobis nequeunt nisi volentibus, XX, 661, 2; 662, 1; XXI, 210, 1. Diabolus in nolentem nihil potest, XV, 425, 1. Est ex animæ regno ejiciendus, quia ejus pacem evertit, VI, 431, 2; *Ejice derisorem, et exibit cum eo jurgium*.

2. *Ad orationem recurendum*. Dæmones jejuo et oratione pelluntur, XV, 394, 2. Diaboli coram Deo contremiscunt, IX, 467, 2. Eorum intima secreta Deus novit, V, 456, 1: *Infernus et perditio vrorum Domino*. Nichil enim potest diabolus in tentando sine permissu Dei, III, 672, 4, 2; Job, 314, 2; 32, 2; 38, 2; XV, 493, 2: *Et ne nos inducas in tentationem*. Illius potestatem Deus reprimat, Job, 761, 4 et 2; 762, 1: *Qui fecit eum, applicabit gladium ejus*. Ad invocationem nominis Jesu pelli solet, I, 31, 4: *Qui fecit eum, applicabit gladium ejus*. Ad invocationem nominis Jesu pelli solet, I, 31, 4: *Qui fecit eum, applicabit gladium ejus*. Ad invocationem nominis Jesu pelli solet, I, 31, 4: *Qui fecit eum, applicabit gladium ejus*. Ad invocationem nominis Jesu pelli solet, I, 31, 4: *Qui fecit eum, applicabit gladium ejus*.

3. *Ad sacramenta. Profugiantur dæmones, per*

Eucharistiam XIV, 470, 1, 2. Pelluntur per Confirmationis sacramentum, XVII, 451, 4; 199, 4. Eorum molimina eluduntur, dum confessorio aperuntur, XVIII, 494, 1.

4. *Quibus maxime S. Scripturæ verbis effugetur*, II, 239, 1. Evangelia perhorrescunt dæmones, XV, 2, 2. Psalmodium maxime exosam habet David, XX, 213, 2: *Tristatur aliquis vestrum? oret; æquo animo est? psallat*.

5. *Quibus virtutibus, septem scilicet, quasi funibus ligetur diabolus*, IV, 299, 1.

Vincitur insuper humilitate et patientia, V, 517, 1. Non fert humilitatem, XV, 472, 2 et seq. Non potest prævalere humilibus, I, 486, 4. Non robore, sed arte, scilicet patientia vincendus, Psalm, II, 444, 1, 2: *Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, et digitos meos ad bellum*.

Vincuntur dæmones ab obediens, cur, VI, 124, 1: *Vir obediens loquetur victorias*. Diligent inobedientem, cur, *ibid.*

Charitate hosti exhibita vincitur diabolus, VI, 285, 1, 2: *Si esurierit inimicus tuus, cina illum; ... prunas enim congregabis super caput ejus*. Vulnerat hominum clementia, III. Dæmones vincuntur ab elemosynario, VI, 450, 2: *Qui prorsus est ad misericordiam, benedicitur*.

Innocentis cordis et operibus bonis vincitur. Diabolus potens est nostia iniquitate, Psalm, I, 468, 2. Obediunt dæmones amicis Dei, V, 491, 2. Flagellantur per opera bona, XVIII, 679, 2: *Et induit loriceam justitiæ*. Vincuntur maxime gaudio spirituali, XX, 20, 1. Roborantur per neglectum parvorum delictorum, ut ad majora hominem tentent, IX, 525, 1: *Qui spernit modica, paulatim decedit*.

Constanter et vigilantur ei resistendum. Superatur diabolus magis timendus, Job, 780, 1. Dæmonis constantia in tentando, 789, 2. Semel victus non cessat pugnare, et fugatus redit iterum, iterumque, Job, 52, 1; XX, 484, 2. Multos vicini continuando tentationem, III, 214, 1. *Deficit anima ejus et ad mortem usque lassata est*. Cur agit in desertis, nullam habens requiem, XV, 315, 4. Victus confugit ad insidias, X, 481, 2. Semel fortiter victus in tentatione aliqua, ad tempus discedit, sed data occasione iterum ad similitur tentandum redit, XV, 428, 2.

VII. DEMONUM SUPPLICIUM.

1. *Eorum pœna actualis*. Statim post suum peccatum igne gehennæ sunt cruciati, eo cruciantur etiam absentes, XV, 236, 2. Non sunt omnes in inferno, X, 318, 2: *Sunt spiritus qui ad vindictam erant creati*. Diaboli triplex maledictio, XXI, 262, 2. Tormentum est ei relegari in infernum, cur, XV, 236, 2. Dæmonum pœna gravissima, IX, 681, 2: *Omnis plaga tristitia cordis est*. Per seductionem hominum augent sibi pœnam accidentalem, non essentialiam, X, 319, 1: *Et in furore suo confirmaverunt tormenta sua*. Quo pacto ligentur in inferno et egredi nequeant, IV, 294, 2. Quibus vincuntur

actus ligati sint, XX, 661, 4, 2: *Angelo vero qui non servaverit suum principatum... vinculis æternis sub caligine reservavit*.

2. *Forum supplicium nunquam cessabit*. An aliquando diaboli salvandi sint, XVIII, 196, 1: *Concedit enim Deus omnia in incredulitate, ut omnium miseretur*. Nunquam salvabuntur, XX, 334, 1; 444, 2. Penitere nolunt peccati, 445, 1. Non poterant igitur resurgere per penitentiam, 443, 1. Hinc per Christum mediatores juvari non possunt, XVIII, 545, 2.

3. *Eorum pœna crescet post judicium*, XX, 447, 1; 663, 1. In judicio extremo intererunt in tetris corporibus, XV, 554, 1. Quomodo sancti eos judicabunt, XVIII, 291, 1: *Nescitis quantum angelos judicabunt? In fine mundi damnaudi sunt publica sententia coram toto orbe*, XI, 361, 2. Post diem judicii omnes in infernum compingentur, XX, 447, 1.

4. *Quomodo in judicio peccatores accusabunt, et in inferno graviter torquentur*. Dæmones accusabunt eos in die judicii, XV, 163, 1 et seq.; XVIII, 63, 2. Quomodo diabolus sibi consentientes coram Christo iudice convicturus sit, XXI, 345, 1. Quam sint perspicaces dæmones, hinc in judicio peccatorum occultissima queque pendent, XIV, 283, 1.

In fine sæculi in forma equitum et equorum impios punient, permixti aliis equitibus impiis, XXI, 210, 2. Tum quoque speciem locustarum induent, sed novam et monstruosam, et ex variis animalibus commixtam, 204, 1 et seq.

Quomodo in gehenna peccatoribus illudant, V, 51, 1; 412, 1; VI, 213, 1. Sunt carnifices impiorum in inferno, et quomodo ad hanc vindictam a Deo creati sint, X, 318, 2. Diabolus est gladius iræ Dei, vindex et executor, XII, 653, 2. An et qualiter dæmones damnatos in gehenna exercent, X, 319, 2. In horrendis formis torquentur damnatos, IX, 311, 2; XXI, 288, 2; XX, 444, 1, 2. In inferno habent corpora ignita, XXI, 287, 1. Horrenda bestiarum forma se damnatis offerunt spectandos, XI, 453, 1. Sunt damnatis basilisci, XII, 78, 2.

DÆMONIACUS, Dæmoniacus evangelicus cur habitaret in sepulchris, XVI, 433, 2 et seq. Cur coram Christo procciderit, *ibid.* Cur ad ejus pedes egerit jam liberatus, 436, 2. Prædicavit suis fidem a Christum, *ibid.* et seq. Dæmoniaci quare plures tempore evangelii quam legis, XVII, 450, 2.

DAGON. Dagon quis fuerit, et unde dictus, XIX, 44, 1. Dagon an idem deus cum Derceto, XIV, 119, 2. Quomodo pingeretur, *ibid.* Dagon fuit deus Philistinum, XI, 562, 1, 2. Ejus forma, *ibid.* Dagon Philistinorum est Venus, III, 290, 1. Fatetur se victum ab arca, *ibid.*, 2.

DALILA. Dalila non fuit Samsonis uxor, sed verus ejus concubina, III, 210, 1. Quomodo importunate sua dicitur Samsonem occidisse, VI, 421, 1.

DAMA. Dama est caprea vel capreolus sylves-

tris, V, 453, 1. Dama timida cur agræ capiatur, IX, 272, 1. Figura est pauperis, 398, 1.

DAMASCUS. Damascus urbs Syriæ erat nobilissima et antiquissima civitas, XII, 312, 2; XIV, 452, 1. An ejus in agro creatus Adam et Abel occisus, XIII, 542, 1, 2. Dicta urbs Jovis et Orientis oculus, XII, 312, 2. Ejus origo et etymon, *ibid.* Erat caput Syriæ stricte sumptæ, IV, 322, 1; XIV, 452, 1. Damascus urbs pulcherrima describitur, IV, 25, 2. Elogium ejus, XIV, 452, 1. Ejus fines, XIII, 592, 1, 595, 2. Quando illa requies Domini facta sit, XIV, 452, 1. Ejus texture et mercatoris, XII, 312, 2. Ejus subactio, reges, fastus, restitutio, et alia de eadem, *ibid.* Damascus ab Assiriis quando eversa, XI, 305, 2. Quando cursus restaurata, *ibid.* Ejus excidium et strages facta a Teglatphasar, XIII, 541, 2. Cur vocetur vallis idoli, ab Amos, XII, 542, 1. Damascus signat regnum peccati ob quatuor analogias, XI, 214, 1.

Damascus tempore Christi habebat suum regem, Judæi tamen ibi suis jus dicebant, XVII, 209, 1. Illuc cur fugerint Christiani Judæi in dispersione, *ibid.* Cur juxta eam Paulus percussus caecatus, *ibid.* Locus conversionis ejus ibi quam sit celebris, *ibid.*, 2.

DAMNATI, DAMNATIO. P. DAMNATIONIS CAUSA, NON DEUS, SED HOMO.

1. *Damnationis auctor non est Deus*, X, 175, 2: *Quasi lutum figuli in manu ipsius, plasmavit eum et disponere, omnes viæ ejus secundum quæ voluntatem ejus; sic homo in manu illius, qui se fecit, et reddet illi secundum judicium suum*. Damnatu nemo est ad damnationem creatus, XII, 637, 1. *Nunquid voluntatis meæ est mors impij? Damnationem impiorum decernit Deus ob prævisa peccata*, V, 488, 2: *Universa propter semetipsum operatur est Dominus, impius quoque ad diem malum*. Damnati ante prævisa merita non sunt positi in serie damnandorum a Deo, et neminem reprobat Deus ex se ante prævisa demerita, XIII, 435, 1, 2.

2. *Damnatur nemo nisi volens*, XVI, 478, 2: *Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis*. Damnatio est ex homine peccante, sequi in peccatis usque ad finem vitæ obdurante, XIII, 457, 2: *Perditio tua, Israel, tantummodo in me auxiliatum tuum*. Quisq; est sibi causa damnationis, IX, 446, 2: *Non dicas: Ille (Deus) me implanavit*. Damnationem impedit penitentia, V, 510, 4. Sicut damnati imputari debent damnationem, non defectui gratiæ, IX, 453, 2 et seq. Sæpe tribuant mala voluntati, non Dei prædestinationi, quod damnati sint, XIII, 436, 1. Damnatio quomodo Deo et homini tribuatur, XVIII, 25, 1. Damnat cur vocentur gigantes, V, 267, 2: *Et ignorant quod ibi sint gigantes, et in profundis inferni convivent ejus*.

II. DAMNANDORUM NUMERUS. — An damnati sunt plures quam salvandi, XV, 210, 2 et seq.: *Quam angusta porta et arcta via est, quæ ducit*

ad vitam; et pauci sunt qui inveniunt eam. Damnantur plures quam salvantur, XX, 116, 2 et seq. Dammandorum in fine seculi quanta futura sit multitudo, XXI, 286, 2: *Et erit sanguis de lacu usque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta.*

III. DAMNATORUM SUPPLICIUM. — 4° Quantum sit. Damnatorum apud inferos pena gravissima, IX, 684, 2. Summus eorum cruciatus, XV, 226, 2. Damnatorum pena apud inferos quam sit atrox, IX, 237, 1. Puniantur sine misericordia, Job, 543, 2: *Et mittet super eum, et non pariet.* Statim a morte rapiuntur ad tartara, 450, 1. Damnatio est mors secunda, XXI, 356, 1. Damuari pejus est quam nunquam fuisse, VII, 164, 2: *Feliciorem utroque iudicari qui necdum natus est.*

2° Quale sit eorum supplicium. Primo, pena sensus. Eorum cruciatus in corpore et in anima, XI, 453, 1, 2. Per quas penas torquendi sunt, X, 321, 1 et seq.: *In tempore consummationis effundent virtutem, et furorem ejus, qui fecit illos, placabunt.* Quid eos maxime cruciet, IX, 358, 1.

Cur igne cruciantur, IX, 237, 1 et seq.: *Vindicta carnis impii ignis et vermis.* Non solum adurentur, sed etiam de facto ardebunt, XXI, 361, 2: *Qui non inventus est in libro vite scriptus, missus est in stagnum ignis.* Sunt velut pisces in stagno gehennae natantes, XIV, 217, 2. Sunt velut victimae irae Dei, XV, 704, 1: *Et omnis vi-tima sale saktetur.* XIV, 634, 2. Sunt in infero eluti in fascem colligati, IX, 607, 1: *Stuppa collecta synagoga peccantium, et consummatio illorum flamma ignis.* In singulis sensibus cruciantur, XXI, 326, 2: *Quantum glorificavit se, et in delictis fuit, tantum dato illi tormentum.* Licet corpus habituri, erunt tamen sine veste, XVIII, 448, 1. Quem in infero habeant solum, XXI, 287, 2. An lacrymentur damnati et strideant dentibus, XV, 226, 2: *Ibi erit fletus et stridor dentium.* Eorum lamenta, IX, 239, 1. Eorum clamores erunt lamentabiles, XXI, 361, 2. Eorum desperatio et maledictio, et quos maledicti sint, *ibid.* Damnatorum de opibus acquisitis et voluptatibus habitis querimonie, XII, 563, 2.

Summa torquentur ira, invidia, tristitia, angore, et ramorsu conscientie, V, 438, 1.

Eorum vermis, XI, 767, 2; 768, 1, 2 et seq.: *Vermis eorum non morietur.* A vermibus cruciantur, IX, 311, 2: *Quoniam enim morietur homo, haereditabit serpentes, et bestias, et vermes.* Ab his eos cruciandos in infero probatur, XI, 767, 2; 768, 1, 2.

Se invicem in infero cruciant, IX, 563, 2. Quomodo creaturis omnibus cruciantur, X, 348, 1: *Haec omnia sanctis in bona, sic et impiis et peccatoribus in mala convertentur.* An per demones cruciantur, XIX, 2.

Eorum insuper duplex pena, carentia omnis solatii, et abundantia omnis miseriae, XIV, 604, 2.

Bonorum priorum obliviscuntur, XII, 388, 1: *Repulsa est a pace vita mea.* Frustra optant dies pristinos, Job, 568, 1. Eorum pena augeatur, quod neminem habeant consolatore, XII, 354, 1: *Non est qui consoletur eam ex omnibus charis ejus.* Quin et eos cruciat illustris fama quam apud honores habent, X, 344, 2. Parua de posteris sunt solliciti, Job, 465, 1: *Quid enim ad eum pertinet de domo sua post se?* An subinde justos videant in gloria, XVI, 223, 2. Eorum opem petere non possunt, nec audent, 244, 1. In aeternum ab eorum consortio et consolatione omni privati, sunt compacti in infero velut in ferreo carcere, 226, 2.

Secundo, damnatio cum pena damni, XV, 226, 2. Sunt ab Ecclesiae regno exclusi, *ibid.*

3° Quamdiu duraturum eorum supplicium.

1° Ratio inter alias propter quam eorum supplicium futurum sit aeternum. Non possunt resistere Dei sententiae, nec quidquam boni deinceps agere, XV, 476, 1: *Ligatis manibus et pedibus ejus, mitte eum in tenebras exteriores.* Carere bene agendi libertate, IX, 137, 1: *Synagoga superbiorem non erit sanctas, frutex enim peccati eradicabitur in illis, et non intelligitur.* Nullum autem virtutis supernaturalis vel naturalis elicere possunt, ad bonum aliquid naturale velle, XVI, 227, 2: *Rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domo patris mei, habeo enim quinque fratres, ut testetur illis, ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorum.* In his non manent semina virtutum, V, 139, 2. Non amplius habent veram fidem, XX, 127, 1: *Demones credunt et contremiscunt.* Coguntur Deum agnoscere et revereri, XXI, 134, 1. In malo sunt obdurati, Job, 778, 2: *Cor ejus indurabitur tanquam lapis, et stringetur quasi malleo incus.*

2° Damnati an aliquando ex infero egredientur, XVII, 97, 1: *Quem Deus suscitavit, solutus doloribus inferni,* 121, 1, 2; XVIII, 196, 1. Dammandorum misera sors apud inferos in aeternum duratura, XIV, 618, 2 et seq. Erunt in aeternum damnati, contra Origenem, XI, 362, 1: *Est post multos dies visitabuntur.* Eorum poenae sunt perpetuae, Job, 433, 2: *Luctus quae fecit omnia, nec tamen consumetur;* *justa multitudinem adinventum suarum sic et sustinebit.* Non habent spem, XI, 238, 1: *Non habent tamen futurorum spem.* Ex infero nunquam liberabuntur, XIII, 464, 2: *Ero mors tua, o mortuus; morsus tuus ero, inferne;* 613, 2: *Si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.* Cur non sunt lugendi pii, IX, 583, 1. Damnati aliqui semel an a Christo ad inferos descendente liberati et salvati, XX, 336, 2: *Et his qui in carcere erant, spiritibus praedicavit.*

3° Damnati quomodo dicantur non esse et non vivere, Psalm. I, 234, 2: *Remitte michi, ut refrigerer priusquam abeam, et amplius non ero.* Nunquam moriantur, IX, 417, 2: *Memor esto, quoniam mors non tardat, et testamentum inferorum quia demonstratum est tibi.* Eorum immortalitas, XI, 767, 2.

768, 1, 2 et seq. Mortem perennem patiuntur, et semper vivunt, X, 321, 2. In penis semper vivunt et semper moriuntur, Psalm. I, 361, 1: *Tu vero, Deus, deduces eos in puteum interitus.* Mortem optant ut penas evadant, et mori nequeunt, XIII, 417, 1: *Et dicent montibus: Operite nos; et collibus: Cadite super nos.* Moriuntur ubi vellent vivere, et contra, Job, 438, 1: *Affligetur relictus in tabernaculo suo.*

IV. Damnationem aeternam optare licet pro salute reproborum, XVIII, 157, 2: *Oplabam ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis.* Sic eam optavit Paulus, *ibid.*

DAMOCLES. Damocles in coena Dionysii didicit regum vilam esse poenam metu, VI, 175, 2; 260, 1. Damocles metuens eum sibi imminet, peccatoribus debet esse stimulus ad bene vivendum et sibi cavendum, XIII, 74, 2.

DAMONIDES. Damonides, Aristippi instar, loco indigno collocatus in convivio, non est indignatus; quid responderit, VI, 260, 2.

DAN. Dan quid significet, I, 298, 1. Dan terminus Judaeae aequilonaris versus Babylonem, XII, 47, 1; XIII, 579, 2. Ejus nomina, XII, 47, 1. Dan urbs unde dicta, vocata deinde Paneas et Caesarea Philippi, III, 224, 2; XII, 700, 1; XV, 97, 2; 363, 2. Cur in eam Christus secessor, XV, 363, 2.

De benedictione Dan, I, 405, 1; II, 531, 2. Dan patriarcha est typos S. Jacobi Majoris, XXI, 397, 1. Danitae quae habuerunt insigne in deserto, II, 199, 1. Ex hac tribu fuit Samson, I, 405, 2. Significat symbolice considerationem futurorum malorum, 299, 2. Danitarum captivitas quando, III, 223, 1.

Ex Dan oriatur Antichristus, ideoque omnes Danitae ei contribuli suo adhaerebunt, I, 406, 1; XXI, 467, 2. Cur Dan non signatur, XXI, 168, 1. Danitae etiam aliqui juxta aliquos in fine saeculi salvandi, *ibid.* Alii tamen affirmant nullos Danitas in fine mundi ad Christum convertendos, sed eos adhaeruros Antichristi suae contribuli, XVIII, 194, 2; XIX, 161, 2.

DANIEL. I. TEMPUS QUO DANIEL FLORUIT, XI, 60, 1. Corpus fuit Jeremie, Astyagi, Cyro et Phalaridi, XIII, 1, 4. Danieles duo non fuerunt, *ibid.* et 193, 4. Erat 34 anno^m et adhuc vivebat, cum de eo loquitur Ezechiel, III, 599, 4, 2.

II. EJUS ORTUS, PATRIA, XIII, 1, 4. Fuit ex stirpe regia, *ibid.* Fuit de stirpe Juda, non Levi, 9, 2. Natus est anno 45 Josiae, *ibid.* Ejus nomen idem erat quod iudicium Dei, *ibid.*

III. EJUS VITA IN CAPTIVITATE BABYLONICA. Quando captus et abductus in Babylonem, XIII, 1, 1. Cum sociis, prima Nabuchodonosoris expeditione, in Judaeam captivus abductus est, XIV, 219, 1. Ejus aetas dum in aulam Chaldaeorum regis associaretur, XIII, 10, 2. Unde dictus Baltassar, 11, 2; 15, 1, 2. An fuerit eunuchus, videtur non fuisse, 9, 2. Unde pingatur imberbis, *ibid.* Fuit virgo, *ibid.* Et

vir sanctissimus, *ibid.*, 2. Cur recusavit edere de cibis regis, 12, 4. An fuerit aridus aspectu, *ibid.*, 2. Ejus sapientia fuit supernaturalis, 14, 2. Fuit propheta, 1, 2. Quando prophetae euperit et deserit, XII, 468, 2. Ceptit prophetae juvenis, XIII, 1, 1.

In Chaldaea apud reges in gloria fuit usque dum Cyrus regnum invaderet, XIII, 15, 1, 2. Propheta vit etiam in domo Cyri, *ibid.* Toto tempore captivitatis in Babylona egit, *ibid.* An ipse cum sociis tribus fuerit postea legatus a Iudeis in Jerusalem, XIV, 432, 1; 436, 2. Cur non sit cum aliis ariolis vocatus ad somnum Nabuchodonosoris de statua explicandum, XIII, 18, 1. Cur ad necem questus sit, 19, 1. Quomodo revelatum ei nocte somnii acceptum mysterium, *ibid.* et 2. Deo prophetia domo acceptum refert, 20, 4. Quomodo sit a Nabuchodonosore adoratus, 33, 2. Non consentit in idololatriam, dum Nabuchodonosor ei offerre voluit victimas, quia eas impedivit et restitit, *ibid.*, et 34, 4. Fuit a rege proximus, et nemo sine ejus auctoritate ad regem ingrediebatur, *ibid.*, 2. Fuit gubernator imperii Babylonicum, 1, 2. Cur ipse a satrapis non accusatus quod regis statum non adoraret, 39, 2.

Sub Baltasarem non ita fuit notus ut propheta, ac sub patre, etsi ab eo in honore habitus, XIII, 70, 1, 2. Cur se subduxerit ab ultimo ejus in convivio, *ibid.* Libere increpavit regem Baltasarem, XII, 735, 2. Cur et quomodo servatus in clade urbis Babylonicae, XIII, 75, 2.

Ductus est a Dario in Mediam, sed eo post annum expirante Babylone ad Cyrum rediit, XIII, 78, 1. Fuit familiaris Cyro regi Persarum, ejusque convivit, IV, 206, 2. Factus est a Dario tristatus, XIII, 78, 1. Quomodo esset ex latere regis, *ibid.* Patuit satraparum insidiis, *ibid.* et 2. Quam integre et fideliter regnum administraret, *ibid.* Templum versus se convertens Dominum orabat, 79, 2. Tribus per diem temporibus oratus est, 1. Sub Evilmerodach regis in lacum leonum coniectus est, XIV, 199, 2. Quomodo ei non nocerent leones in lacu, XIII, 81, 2. Daniel elansit ora leonum esurientium, XIX, 487, 1. Id miraculum adscribitur ejus casitatis et jejunio, XIII, 82, 1. Quo anno atatus in lacum missus sit, *ibid.*, 2. Fuit in eo vera justitia, non imputativa novantium, *ibid.* Censendus est martyr, etsi illatus et lacu exierit, 52, 1. Quomodo confusus sit Deo, 82, 2. Fuit deinde gloriosus quamdiu regnarunt Cyrus et Darius, 83, 1.

Quando viderit visionem eyatorum bestiarum, XIII, 86, 1. An non fuerit revera Sosis, sed in Babylone, cum viderit illam visionem, 99, 1. Gabriel angelus ei apparuit, 107, 2. Orat ut Deus captivitatem Babylonicam solveret, 112, 1. Jeremie prophetiam ejus studiose, *ibid.* Cur dictus vir desideriorum, XII, 514, 2; XIV, 336, 2; Job, 592, 2. Fuit vir desideriorum duplifer, XIII, 115, 2. Cur luxerit tribus hebdomadis, 136, 1, 2. Jejunio inoprat visionem angeli, *ibid.* Cur solus ipse, non socii, viderit apparitionem Gabrielem, 140, 2. Quid ei hic revelavit,

141, 4. Cur animo deficiat illo viso, 140, 2; 143, 3. Quot annis ante prædixit prælia Seleucidarum et Ptolemaeorum, 149, 2.

Ejus priora propheta est historia Suzannæ, XIII, 179, 1, 2. Quomodo spiritum ejus Deus suscitavit, 185, 2. Erat 24 annorum cum Suzannam liberavit, *ibid.* Quot esset annorum cum Belum evertit et in lacum missus est, 190, 1. Cur per fanum Beli cineres cibraret, 191, 1. Massa picea draconem repare fecit 192, 2.

IV. QUOTISQUE VITAM EXTENDERIT, XIV, 432, 1. Vixit centum annis, quo anno Cyri mortuus, XIII, 4, 4, 2. Utrumque templum vidisse potuit, XIV, 330, 1. Fuit vir mire zelosus et martyr, an capite plexus, XIII, 1, 2. Mortuus est et sepultus in Babylone, *ibid.* Qua die occurrat dies ejus natalis, *ibid.*

V. ERUS BLOQUIUM, XI, 60, 1, 2. Fuit portentum, 219, 2. Aquile cur comparetur, 42, 2. Ejus emblemata, 80, 2. Adhuc vivens quasi a Deo canonizatur, XII, 599, 1, 2. Est typus hominum continentium, 600, 1, 2. Eius celebratur sapientia, 704, 1, 2. Daniel, Noe et Job, cur apud Ezechielam præ aliis sanctis populi tutoribus nominentur, 599, 1, 2. Quid hi significant, *ibid.*, et 600, 1, 2. In quibus fuerit typus Christi, XIII, 6, 1. Fuit typus Christi patientis dum in lacum leonum conjectus est, 84, 2. Idem redivivus, est typus resurrectionis, *ibid.*

VI. ERUS SCRIPTA, XI, 60, 1, 2. Quid vaticinetur, XIII, 1, 1. Eius libri auctoritas, obscuritas, præstantia, 3, 1, 2. Scriptus ab ipsomet Daniele, 5, 2. Multa Chaldaica usurpat vocabula, 248, 2. Cur librum suum conscripserit partim hebraice, partim chaldaice, IV, 202, 2.

DANIEL STYLITA (S.). Daniel Stylita fuit asseda Daniels prophete, XIII, 7, 1, 2. Ejus patria, *ibid.* Nomen illud qua occasione illi inditum, *ibid.* Factus est heres spiritus Simeonis Stylita, *ibid.* Ab eo est ad labores et tolerantiam animatus, *ibid.* Stetit diu in columna, ejus vaticinia, miracula, *ibid.* Libere peccantes corripuit, ejus mors, epitaphium, *ibid.* Ejus sepultura prodigiosa, *ibid.* Ejus humilitas, *ibid.*

DANIEL ABBAS. Daniel abbas falso insimulatus adulteri à puero innocens esse declaratur, XIII, 186, 1.

DAPHNE. Daphne locus a copia laurorum ita dictus, *ibid.* IV, 516, 1, 2. Hinc sepultus fuit S. Babylonas, S. Ignatius Antiochenus et Onias sanctus occisus, *ibid.*

DARDANIA. Dardania ob admissam Eutychetis heresim terramotu concussa; multa ejus oppida cum habitatoribus demersa, XIII, 535, 2.

DARE, DATUM. Datum idem est quod donum, XX, 63, 2. Dare proprium est Dei, 35, 1. Dare beatus est quam accipere, IX, 171, 2; XV, 147, 2; XVII, 374, 1. *Dare et dabitur* sunt sorores, XVI, 116, 2. *Dans* a Deo accipit, V, 336, 2. Danda Dei

Deo, Caesaris, Caesari, XV, 480, 1. Dandum aliquid Deo, X, 216, 1, 2 et seq. Dare animi se totum adlicere, IX, 279, 2; 282, 2.

Quantum, quoties, quibus, quomodo danda VI, 148, 4.

Danda petentibus honesta, et non nocentia, XVI, 115, 1.

Dandum cito, nec donum differendam, V, 386, 2. Datorem hilarem diligit Deus, XIII, 401, 2. *Dans* invitus, panem dat lapidosus, IX, 509, 1. *Dans* liberaliter servat mandata, quomodo, X, 67, 1 (*Vide* ELEMOSINA).

DARIUS. Darii etyma, IV, 216, 1; 361, 1. Darius persice significat prudentem, XIV, 360, 2. Darii stirps duravit ab imperio Persico usque ad Darium Ochum (verius usque ad Darium Codomanum, qui ab Alexandro apud Arbellas devictus est, et regno spoliatus), IV, 216, 2. *Vide* Seriem priscorum regum Persarum, 202, 1, 2; 203, 1, 2.

I. DARIUS MEDUS cum Cyro Balhasari succedens in monarchia Babylonica, quis fuerit, varie sententia XIII, 76, 1, 2. Fuit filius Astyagis et Cyri avunculus, *ibid.* Ejus nomen quid sonet, *ibid.* Ipse idem qui Cyaxares et Artaxerces, *ibid.* et 2. Quo anno sit natus, *ibid.* Darius Medus precessit Ciryum, non ergo sub eo Aggeus propheta vit, XIII, 345, 1, 2. Danielem secum in Mediam duxit, XIV, 78, 1. Voluit adorari ut deus, 79, 2. Accusatoris Danielis leonibus juste obiecti, 83, 1. An vere ad Deum conversus, *ibid.* Uno tantum anno regnavit, in Babylone, 111, 2. Cur cesserit Cyro nepoti regnum Persarum, 188, 2. Darius camelo, et Modi quibus imperabat, camelis assimilatur, XIV, 244, 1.

II. DARIUS FILIUS HYSTASPIIS hincitu equi electus est rex Persarum, XIV, 122, 2; 366, 1. Quando Babylonem expugnari rebellantem post Ciryum, 375, 2. Ejus erga Judæos propitius animus, 313, 2. Darius sub quo propheta vit Aggeus, quis fuerit, an fuerit Darius Medus, an Artaxerxes Longimanus, 315, 1, 2. Quartus Persarum rex fuit, 316, 1. An Darius Nothus, filius spurium Longimani, *ibid.* Fuit Darius Hystaspis, *ibid.* Dedit Judæis Babylone reversis facultatem readificandi templi, IV, 203, 4; XIV, 15, 1. Vovit fabricare templum, IV, 215, 1, 2. Ad ejus animum secundum intermissa fuit fabrica templi, *ibid.* Anno ejus sexto pars interior templi perfecta fuit; nono vero tam exteriores quam exteriores partes, 219, 2. Cur dicatur rex Assur, *ibid.* Solebat aquam et terram petere ab iis quos sibi subigere satagebat, 320, 2. Ipse fuit juxta quosdam, Assuerus maritus Esther, 358, 1. Erat rex Persarum atque Medorum, 361, 1. Fuit vini bibax, 380, 4, 2. Ferox et crudelis, 399, 2. Vocat se fratrem uxoris sue Esther, *ibid.* Voluit festum Phurva etiam a Persis gentilibus celebrari, 402, 2. In Semiramidis sepulchro aurum inventurum se sperans, quam illudus fuerit, XII, 73, 2; XIV, 173, 2. A Græcis ad Marathonem profugatus est, XIV, 367, 1 (*Vide* ASSUERUS).

III. DARIUS OCHUS vel NOTUS, inventor certi supplicii quo rei in cineres præcipitabantur, IV, 558, 2.

IV. DARIUS CODOMANUS, ultimus Persarum rex, arietem cur assimilaretur, XIII, 400, 2. Ignavo luxu perdidit monarchiam Persarum, quam Cyrus virtute sua fundarat, V, 369, 4. Ab Alexandro juxta Arbellen victus est, IV, 258, 1; XIII, 28, 1, XIV, 430, 1. Quot equitum et peditum millia in aciem eduxerit contra Alexandrum, IV, 321, 1. Bibens aquam turbidam, negavit se unquam bibisse jucundius, VI, 334, 2. Moriens quid ad Alexandrum diceret, XIII, 404, 1. De clementia cum Alexandro contenti, XVIII, 217, 2.

DAVID I. DAVIDS HISTORIA. — 1. *Ejus ortus, adolescentia.* David nomen unde derivatum, XVI, 697, 2. Ejus nomen est idem quod dilectus, XII, 367, 1; X, 484, 1. David fuit Bethlehemites, XIV, 112, 1, 2. Habuit septem fratres, III, 365, 1. Juvenis existens leonem et ursum occidit, et forsans sapius, X, 484, 1. Ejus fortitudo fuit a Deo, *ibid.* Ejus dexteritas et strenuitas, 484, 2. Fuit procerus corpore, III, 375, 2; 396, 2.

2. *Ejus unctio.* Cur dicatur adeps a carne separatus et a Deo electus, X, 483, 1. Erat optimus Israelitarum, *ibid.* Fuit vir secundum cor Dei, III, 337, 2. Fratrum abjectissimus si exteriora spectes, a Deo electus est, XIX, 361, 2. Cur in regnum de humili loco eligatur, *Psalm.* II, 26, 2. Uinctus fuit secreto a Samuele coram patre et fratribus, III, 366, 1, 2. Uinctus fuit vigesimo ætatis anno, 365, 2. Ex lætitia vultus agnitus, 366, 1. Fuit ter unctus, *ibid.* In unctione accepit spiritum fortitudinis bellicæ, animi regii, poetice et musicæ, prout et spiritum propheticæ, idque stabiliter et subito, *ibid.* 2. Cithara ejus partim naturaliter, partim supernaturaliter curavit Sautem, 369, 1.

3. *Ejus certamen cum Goliath.* Instinctu Dei inicit certamen cum Goliath, III, 377, 1. Fuit peritus fundibularius, *ibid.* 2. Goliathum juvenulus occidit, et quidem dextere, per lapidis jactum, X, 485, 2. Sed Dei ope, 486, 1. Magis arte quam robore vicit Goliath, *Psalm.* II, 144, 1. Goliath suo ipsius gladio occidit, III, 378, 1. Caput per urbes circumtulit, *ibid.* 2. Gladium Deo sacravit, *ibid.* Percussit totum exercitum Philistinorum percutiendo Goliath, 380, 2. Quanti hanc victoriam populus faceret, X, 486, 2. Et ideo ei regnum obtulit, 487, 1. Philistinos contrivit, *ibid.* Omne suum robur et victorian non sibi, sed Deo attribuit, *ibid.*, 2.

4. *Sautis invidia erga Davidem et persecutio.* Non potuit psallendo Sautem curare, quia invidus manebat Saut, III, 382, 1. Septies eum persecutus est Saut, *ibid.* Ex omni persecutione gloriosior evasit, *ibid.* 2. Anovetur ab aula, *ibid.* Fit chiliarcha, 383, 1. Duo que præstitit ut fieret gener regis, sunt cædes Goliathii et centum præputia Philistinorum, 384, 2. Optime instruit ad se convenientes, 400, 1. Quindecim ejus fugæ, *ibid.*, 2.

Non fuit causa occisionis sacerdotum, sed occasio 402, 2. Meretur coronam civicam ob liberationem Cælle, 404, 1. Nunquam absolute voluit occidere Sautem, 407, 1. Conscientia cum morde propter abscissionem chlamydis Sautis, licet non peccaverit, 407, 2. Gloriosius fuit ejus victoria de Sautem, quam de Goliatho, 408, 4. Regius ejus animus, *ibid.* Sautem occidere ei non licebat juxta quosdam, *ibid.*, 2. Secundum alios, licebat, *ibid.* Dicendum non de cuisue, *ibid.* Appellat Sautem ad iudicium Dei, 409, 1, 2. Non peccavit petens vindictam Sautis, 409, 2. Vindictam in Sautem poscens, exauditus est a Deo, I, 135, 1, 2. Saut se ei submittit, et filiorum suorum se facit tutorem, III, 411, 1. Plura præstat Sauti David quam promiserat, *ibid.* Peccat jurando se occisurum Nabal cum tota domo, 416, 1. Nabalum occideret ab eo impetravit Abigail, X, 242, 1. Non poterat justo occidere Nabal, III, 416, 1. David non erat omnino certus de regni possessione, 421, 1. Qua de causa ederit panes sanctos, XV, 300, 1. Mentius est officiose coram Achimelech at tutandam vitam suam, III, 395, 2.

Non peccavit fingendo stultitiam in Geth ut periculum mortis evaderet, III, 398, 1; V, 359, 2. Nec recipiendo oppressore alieno, III, 400, 1. Nec occidens Gessuritas, Gerizitas et Amalocitas dum esset apud Achis, 422, 2. Cur David non voluit manere in Geth, 422, 1. Exit cum suis aulam regis Geth propter periculum idololatricæ, *ibid.* Ut cum tueretur Deus, inadventitiam immitit regi Achis, 423, 2. Nunquam intendit pugnare contra Israelum, 424, 1. David muneribus devinct sibi animos tribulium, 429, 2.

5. *Defuncto Sautem, regno potitur David.* Amalocites mentitur se occidisse Sautem, III, 434, 1. Detail tamen diadema Sautis ad Davidem, 435, 1. Qua auctoritate David occidit Amalocitas, *ibid.* Quomodo maledixit montibus Gelboe, III, 436, 1; XII, 163, 2. David regnante Saut plus rexit populum quam ipse Saut, III, 448, 1. Ter est unctus in regem, *ibid.*, 2. Prima et secunda unctio Davidis non est facta oleo sacro, sed oleo tertia, 547, 1. Fuit junior Jonatha, 449, 1. Capit arcem Sion anno 38 ætatis, adjuvatur a Deo in prelio contra Philisteos, 451, 2; 452, 1. Ejus tempore maxime floruit, imo cepit gloria Israelis, XIII, 644, 2. Non peccavit ducendo in uxorem Maachab filiam regis Gessur, III, 443, 1. Quo sensu maledixit Joab ob interfectum Abner, 444, 1. Quare non occidit Joab, *ibid.*, 2.

6. *Arceam reducit in Sion.* Erravit David vel Levite, dum arca Dei imponitur plastro, III, 456, 1. Illeceus benedictione Obbedom per arcam, eam ex ejus domo adduxit in Sion, 456, 1. Ante arcam seipsum vicit, IX, 162, 2. Quomodo se denudavit coram Domino, III, 323, 2. Fecit tabernaculum novum pro arca, III, 458, 2.

7. *David de ædificando templo cogitat.* III, 461, 1, 2. Quando templi fabricam voverit, XVII, 177, 2.

Placuit id votum Deo quoad rem. non quoad personam, III, 462, 1. Quare non permissus a Deo templum edificare, III, 462, 1, 2; XIX, 357, 1. Nathanem prophetam habuit in doctorem et paedagogum, X, 482, 1, 2.

8° *Ejus bella et victoria.* Occupat Geth, et per hoc frenavit Philisteos III, 467, 1. Per omnes mundi plagas victoriam arma circumfert, *ibid.* Debellat Moabitas, *ibid.*, 2. Quomodo Moabitas mensus est funiculo, XI, 451, 2. Capit arcem Sion anno 38 aetatis suae, IV, 450, 1. Juste invasit Sobam, III, 468, 2. Filius famosus per illam victoriam, 469, 1. Ejus prudens politia in re militari, IV, 435, 1, 2. Victor possidet Idumeam, III, 469, 1. Ejus filii quo sensu sacerdotibus, *ibid.*, 2. Rependit Hanon misericordiam quam a patre ejus Naas, rege Ammon, acceperat, Hanon contra legatos Davidis contumelia afflicti, 472, 1, 2. Quare David eum bello aggressus, occidit eum ad octoginta septem millia, 473, 2. Ob legatos suos violatos Ammonitas serravit divisitque cultros, XIII, 540, 2. Ex corona Melchom quomodo sibi fecerit diademata, III, 486, 1. Acerbe eos puniens excusatur a peccato, 487, 1, 2.

9° *Davidis adulterium cum Bethsabee et homicidium Uriae.* David adulter prima, quia otiosus, III, 476, 1. Secundo, quia asperit mulierem seminudam, *ibid.*, 2. Tertio, quia nimis prosper. *ibid.* Quarto, quia praesumptuosus, 472, 2. Davidici peccati deformitates et circumstantiae, *Psalm.* I, 187, 1. Ejus adulterium allegorice Christi amorem erga Ecclesiam indicat, XVII, 401, 2. Peccavit peccato injustitiae, dum vult suam prolem supponere Uriae, III, 478, 1. Et inebriando Uriae. *ibid.* Et homicidii, curando occidi Uriae, *ibid.* Proditorie occidit Uriae, consummat homicidium, *ibid.*, 2. Causae ob quas Deus permisit labi Davidem, 478, 2 et seq. Peccavit ducendo Bethsabee quam polluerat per adulterium, 479, 2. An multos filios habuerit ex Bethsabee, V, 406, 1. Fuit novem mensibus in peccatis sine penitentia, III, 481, 1. Ejus peccata Deus publicavit, 482, 1.

10° *Peccatum Davidis quomodo puritum,* III, 483, 2. Ei peccanti Deus remisit culpam sed non penam, XIII, 498, 2. Mors infantis ex adulterio concepti fuit poena temperata clementia, 484, 1. Fuit poenitus per gravem morbum, *ibid.* Poenitus ejus adulterium per stuprum illatum Thamar ab Ammon, III, 489, 2. Peccavi non puniendo Ammon propter stuprum, 490, 1. Fuit poenitus per rebellionem Absalonis, 497, 1, 2. Per maledicentiam Semei, 501, 2. Per violationem concubiarum, 503, 4. Per seditionem Setae, 517, 2.

11° *Davidis penitentia,* III, 482, 1, 2 et seq. Ejus post peccatum compunctio, XII, 348, 1. Magna fuisse probatur ex secuta statim remissione, III, 483, 1. Per eam evasit poenam talionis, *ibid.*, 2. Ejus satisfactio pro peccatis, 530, 1. In omni necessitate cunctum adhibuit, *Job.* 363, 1. Ejus poenitentia etiam posteris profuit, X, 491, 1. Posteris fuit

exemplum divinae justitiae et misericordiae, *Psalm.* I, 341, 1.

12° *Rebellio Absalonis.* Non peccavit in iudicio. Thecuitis deprecatis ne filius suus fratricida occideretur, III, 492, 2. Nec peccavit parcendo Absalom fratricidam, 494, 1. Cur fugerit Absalomum, 497, 2. Ejus pietas erga Absalomum patricidam, 509, 1. Flet aeternam ejus mortem, 511, 2. Fames triennalis ejus temporis quare nimis, 520, 1.

13° *Peccavit David lemere spoliando Miphiboseth bonis suis,* III, 500, 2. Auferendo dimidium honorum, peccavit iniuste, et violavit amicitiam Jonathan, 515, 2. Non peccavit tradendo posteros Sauli Gabaonitis ad crucifigendum, 521, 2. Nec mandando ut corpora remaneret insepulta usque dum plueret, 522, 1.

14° *Numerans populum peccavit superbia,* III, 534, 1. Mordet eum conscientia, 535, 1. Ex tribus poenis propositis eligit pestem, 535, 1, 2. Ejus poenitentia ob numeratum populum, 537, 1, 2. Ex visione angeli et dolore populi percussis incurrit morbum incurabilem, 537, 1.

15° *Chronologiae gestorum ejus,* III, 485, 4. Quatuor praelia ejus contra Philisteos quando contigerunt, 522, 2. Ejus vires deficient in senio, quare ei succurrit Abisai, *ibid.* Adeo datus filius Salus non est David, *ibid.* Domus ejus illustris et fecunda, 527, 1. Omnia ad votum Davidi procedunt, *ibid.* Cur recuset bibere aquam de cisterna Bethleem, 529, 2.

Cur ei data Abisag, causa literalis et moralis. Transfert adhuc vivens regnum in Salomonem, III, 548, 1. Non tamen omne jus regium, *ibid.* Tam vivens quam moriens acria salutis et sapientiae monita dedit Salomoni, V, 405, 1. David moriturus ultima Salomoni dat monita, III, 551, 1, 2. Quomodo ad iudicium Dei se preparat, XX, 489, 1. Cur non occiderit Joab, sed illi mandavit Salomonem, III, 551, 2. Per clementiam non statim occidit Semei, per justitiam autem jussit a Salomone occidi propter maledicentiam, 514, 2. Et in hoc mandando non peccavit, *ibid.* David moritur, 552, 1. Habuit magnificentem mausoleum, X, 438, 2. Infelix fuit in Elis, III, 553, 1. Idque in poenam adulterii, *ibid.* Relinquitur et lucerna, 615, 2. Ejus regnum per varias rupturas cecidit, XIII, 643, 2. Fuit extinctum sub Zorobabele, XII, 244, 2. Davidis regia stirps deficit in Jechonia in Babylonem abducto, IV, 404, 2.

II. *DAVIDI FACTAE PROMISSIONES.* — Davidi promissio facta de regno in ejus posteris confinando, fuit conditionata, IV, 122, 2. Ejus regnum confirmavit Deus in aeternum, X, 491, 2; 465, 1, 2. Ei promittit Scriptura quod in Christo implendum erat, XIV, 347, 2. Davidi facta promissio de regno aeterno in Christo completa, *Psalm.* II, 93, 1. Ei promissus fuit ex ejus semine nasciturus, XIV, 347, 2; 517, 2; XV, 53, 2; 250, 1; XIX, 417, 2. David sancta fidelia quae, XI, 651, 1. Fuit radix

Christi quoad humanitatem, Christus radix David quoad sanctificationem, et ideo fuit exaltatus, XVIII, 239, 1; XIX, 123, 2. Ex eo natus est Christus, X, 491, 2; 498, 2; 499, 1. Ob ejus merita Salomoni et posteris Deus tam potens et felix regnum concessit, 492, 1; 498, 1. Quidquid honoris et dignitatis Iudae concessum fuit, id Davidis intuitu est concessum, 492, 1. Ejus bella filio pacem peperere, *ibid.*, 2.

III. *DAVIDIS ELOGIUM ET VIRTUTES.* Davidis elogium, X, 483, 2; 484, 1. Ejus elogium apud Josephum, III, 582, 2.

1° *Ejus religio, amor et spes erga Deum.* Constituit ordines sacerdotum et Levitarum, IV, 129, 1. Non ut rex, sed ut propheta, *ibid.* Distribuit sacerdotes in 24 classes, XVI, 7, 2. Adauxit gloriam pontificum, X, 465, 2. Publicos cantores instituit qui quotidie Deum totius populi nomine laudarent, 489, 2. Musicam adhibuit ad Dei laudes, eamque gravem, XIII, 597, 2. Quin et ipso cantoribus psalmos doctissime didicavit et tradidit, et dulces cantum tonos adinvenit, X, 490, 2. Salomonem curam Dei commendavit, 413, 1. Ei tradidit opes, materiam et ideam templi edificandi, X, 492, 2. Quantum opum ei tradiderit, 495, 2. Quam immensam summam filio Salomoni reliquit ad templi constructionem, I, 757, 1; X, 495, 2; XIV, 343, 1. Summa quam reliquit, 2,400 miliones, IV, 427, 1, 2.

Deum ex toto corde dilexit, X, 481, 2; 487, 2. Fuit quasi monachus, 488, 1. Fuit plenus laude et amore Dei, 489, 1; 491, 1. Ejus pietas, III, 404, 1. Quam sollicitus cum Deo ambulavit, XIV, 435, 2. Deo ob accepta beneficia gratus fuit, XXI, 477, 1. Passim orat a Deo in suis operibus dirigi, XIV, 81, 1. Dei ejus eum providentia, III, 426, 1. In aurem ei Deus loquitur uti amico amico, IV, 423, 2. Ei Deus omnes inimicos amicitiam, V, 491, 1. Ejus in Deum fiducia, III, 405, 2. Ejus ad Deum recursus, 498, 1, 2. Gratiam habet Deo in fuga, 499, 1. Ejus oratio in monte Oliveti, 498, 2. In adversis ad Deum solius erat confugere, *Psalm.* II, 69, in *titul.* Dominus adversis spes inde se educendum et regno donandum, XVII, 68, 1, 2; 442, 1, 2.

2° *Extrema ejus sanctitas.* X, 391, 1. Gravia ejus peccata Deus condonavit, 491, 1.

3° *Ejus zelus contra impios,* VI, 366, 2. Praeulo debellabat animo, *Job.* 431, 2.

4° *Ejus clementia et charitas erga inimicos quanta et qualis,* *Psalm.* I, 217, 1. Ejus clementia et reverentia erga Saulem, III, 408, 1. Charitate fregit duritiam Saulis, 410, 1. David injuriarum immemor inimicum suum honoravit et etiam ultus est, 447, 1, 2. Ejus heroica charitas erga inimicum Saul, III, 522, 1. Facile injurias alias in se commissas condonavit, X, 82, 2. Confusus est ducibus hostium sibi reconciliatis, IX, 377, 2. Davidis clementia in devictos, XI, 192, 2.

5° *Ejus humilitas et modestia,* III, 368, 2; 384, 1.

Ejus humilitas coram aera saltantis, 457, 1. Eam pulchre ponderat S. Gregorius, *ibid.*, 2, et 459, 1. Ejus humilitas post numeratum populum, 537, 1, 2.

6° *Ejus mansuetudo* quam fuerit fortis, V, 515, 2; IX, 422, 2. Hac solum suum firmavit, VI, 86, 1.

7° *Ejus patientia et resignatio,* III, 386, 1; 498, 1.

8° *Ejus mortificatio et aliae virtutes,* in effusione aquae de cisterna Bethleem, III, 530, 1.

IV. *DAVIDI TYPUS CHRISTI.* Fuit expressus typus Christi, X, 487, 2; XX, 377, 2; XXI, 71, 1; *Psalm.* II, 97, 2. David typus Christi typus in colore rubro, III, 366, 1. Ejus cithara typus crucis Christi contra diabolum, 375, 2 et seq. Persecutiones ejus a Saule, typus persecutionum Christi a Iudeis, 382, 2. David typus est Christi beneficiens Sauli, 386, 1, 2. Recipiens oppressores ere alieno, 400, 1. Fugiens, 401, 1. Ducens Abigail uxorem, 418, 4. In trina unione, 448, 2. Et in regno quod trigesimo anno auspiciis est, et quadraginta annis administravit, 449, 1. In translatione regni ad arcem Sion, 451, 1. Transferens arcem significat Christum transferentem Evangelium, 458, 2. Significat Christum iudicem, 461, 1. Christum regnantem in carnalibus cordibus, 469, 1. Christum contemptibilem mundi elegantem ut confundat fortia, 471, 2. Christum inducentem peccatorem ad penitentiam, 473, 1. Christum auferentem regnum diaboli, 486, 2. Christum transeuntem torrentem Cedron, 498, 1; XVI, 606, 1. Christum orantem in monte Olivarum, III, 498, 1, 2. Christum se immolantem pro peccatis nostris, 538, 1. Christum rejicientem synagogam, et desponsantem sibi Ecclesiam, 546, 1. David pastor bonus et rex fuit imago Christi pastoris, XII, 744, 1. Davidis nomine saepe in Scriptura intelligitur Christus, 322, 1. David vocet vocet Ecclesiam filiam, *Psalm.* I, 297, 2. Cum Christo David in corpore resurrexit, XVII, 100, 1, 2.

DEBBORA. Debhora uxor Lapidoth, non Barac, III, 433, 2. Non fuit iudex; lites tamen composuit ex dono prophetiae, non vi jurisdictionis, *ibid.* Debhora et Barac quid mystice significant, XX, 432, 1.

DEBELAIM. Debelaim fuit socrus Osee, XIII, 287, 1, 2. An fuerit quoque fornicaria, *ibid.* Nomen ejus quid significet, et quid symbolice, *ibid.*

DEBITOR, DEBITUM. Debitoris pauperis pignus olim ante vesperam erat reddendum, VI, 65, 1. Oppigneratus tradebatur creditori nexus apud Romanos, 146, 1. Etiam torquebatur et secabatur, et XV, 315, 1. Debitorem esse apud Persas turpe esse dicebatur, VI, 146, 2. Ejus miseria, *ibid.*

Debitum vocatur onus, XI, 678, 1. Debita non sunt petenda inter convivendum, X, 140, 1.

Debitum nullum verum est in Deo respectu crea-

turarum, XIX, 312, 1. Debitum in Deo oritur ex veracitate, *ibid.*

Debitum nostrum erga Deum multiplex est, XVI, 231, 1, 2 et seqq. Debitum charitatis perpetuum est et insolubile, XVIII, 221, 1.

Debitum conjugale honeste Apostolus circumscribit: in eo reddendo petendoque conjuges pares sunt, XVIII, 300, 2.

DECALOGUS. Decalogi prima tabula Dei cultum spectat, altera jus proximi, IX, 482, 1. Decalogus virtute continet omnes leges mundi, *Psalm.*, II, 227, 2. Eum quomodo uno peccato quis transgreditur, XX, 112, 2 et seq.

Decalogi præcepta naturalia jure vocari possunt æterna, IX, 482, 1. Decalogus semper obligat, quia est lex naturæ, XX, 87, 1. Decalogum et præcepta moralia et naturalia legis Christus non aboluit, XVII, 301, 1 (*Vide Lex, PRÆCEPTA*).

DECALVATIO. Decalvatio intentatur puellis Sionis: erat hæc habitus debellatorum, inde servorum et servarum, etiam apud Gentiles, XI, 439, 2. Decalvatio totius hominis magnum est probrum, XIV, 261, 1, 2. Depilatio apud Gentiles et Judæos erat signum luctus, 78, 1.

DECAPOLIS. Decapolis est regio decem urbium, et quæ hæc essent, XV, 134, 2.

DECENVIRI. Decenviri Romæ habebant jus imperandi alteris diebus, IV, 451, 2.

DECEPTIO, DECEPTOR. Deceptor dilatat labia sua, VI, 69, 2. Deceptores Deum non latent, *Job*, 289, 2. Deceptio a Christiano exulare debet, XVIII, 642, 2.

DECIMÆ. Decimæ triplices Judæis præscriptæ erant, IX, 253, 2. Cur hæc vocentur initia sanctorum, *ibid.* Decimæ dantur quibus de causis, V, 81, 2; XIV, 600, 1. Decimas omnium frugum Deus exigit, II, 188, 1. Dandæ de meliori parte frugum, IX, 415, 2; XIV, 558, 1, 2. Decimæ ovium quomodo apud Judæos solvuntur, II, 188, 2. Quorum animalium decimæ solvuntur, *ibid.* Decimas laborum et operum etiam solvendæ, IV, 253, 2. Duplices quotannis dabant Judæi, II, 449, 1. Triplices dabant anno tertio, *ibid.* Tertio anno quedam dabantur pauperibus, 492, 2. Cur a laicis decimæ dantur sacerdotibus, IV, 259, 2. Decimas decimarum dabant Levitæ sacerdotibus, 253, 2. Decimam quam frugum juberent Hobræi tribus festis præcipuis ad templum ferre, XIII, 569, 1.

Decimam quomodo Abraham dederit Melchisede, XIX, 413, 2. Eas datus est minor accipiente easdem, *ibid.*

Decimæ lege præscriptæ erant, sed eas etiam ex herbis Pharisæi exigebant, XV, 493, 1.

Decimas quo jure tenentur Christiani solvere, II, 188, 2. Decimas dare detrahentes et dare impediētes quomodo puniuntur, docetur exemplis, 290, 1; 449, 2.

DECIVS. Decius imperator septimam in Christiana persecutione movit, XIX, 489, 1; XXI,

142, 1. Hanc persecutionem permisit Deus ad Christianorum torporem acuendum, XIV, 500, 2. Et revera hac persecutione elangentes Christiani ad vigorem resuscitati sunt, XIII, 412, 2. Decii in Christianis sævities et misera mors, XIII, 514, 1; XIX, 489, 1.

DECOR. Decoro studendum in omni re, X, 435, 1. Decor conversationis externæ tegit, ornat, servat decorum virtutum menti internarum, V, 420, 1. Decor morum et formæ conciliat mulieri gloriam, 326, 1.

Decor cur dicatur Jerusalem, XII, 199, 1. Decor Jerusalemis quis sit, 356, 1, 2. Decor virga Zachariæ pastoris significat regimen suave per amorem et beneficia, XIV, 487, 1, 2. Quid ad litteram significet, *ibid.*

DECRETA DEI. Decreta Dei sunt æterna, *Job*, 690, 2: Numerus annorum ejus inestimabilis. Sunt immutabilia, 645, 1: Semel loquitur Deus, et idipsum non repetit. Decretum Dei nemo potest impedire, 492, 2: Cum expleverit in me voluntatem suam, et alia multa similia præsto sunt et. Decretum Dei prævium necessario impleri debet, quiddam agamus, XXI, 76, 1. Decreta Dei sunt conditionata, non absoluta, X, 269, 2. Decreta et judicia Dei penetrare difficile est, VI, 254, 1, 2: Gloria Dei est celare verbum. Cur ipso ea revelare non teneatur, *ibid.* 2.

DEDAN. Dedan quæ sit regio et unde dicta, XII, 196, 1. Dedan est Rhodus insula, alia est dedan urbs Idumææ: 698, 2. Dedan et Theman præcipuæ fuere Ismaelitarum provincia, XI, 335, 1.

DEDICATIO. In dedicatione templi Salomonis quæ miracula, III, 599, 2. Dedicatio solemnisi muri Jerusalem quando et quo ritu peracta, IV, 258, 1, 2.

Dedicationis Ecclesiæ dignitas et solemnitas, IV, 434, 1. In dedicatione templi quique sunt, XVIII, 274, 1, 2. Dedicatio est quasi salus Ecclesiæ, XVI, 250, 1, 2 (*Vide TEMPLUM*).

DEFECTUS. Defectus et excessus in omni re ad junctum habet vitium, VI, 58, 1. In aliquo defectus labens, leniter seipsum corripit et dirigit, IX, 324, 1: Fili, in mansuetudine serva animam tuam. Defectus obliterandi probis operibus, *Job*, 749, 1.

DEFUNCTI. Defuncti cur jam in templis, sepeliuntur, XVI, 119, 2 et seq. Defuncti memoria recolendi, *Job*, 460, 2: Ipse ad sepulera ducetur, et in congerie martirum vigilabit. Quomodo legendi, XIX, 430, 1, 2: Non contristemini sicut et ceteri qui spera non habent.

Pro defunctis orare, piæ et honestæ est, IV, 554, 2: Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis solvantur. Est pro his orandum et sacrificandum, X, 273, 2; XIX, 430, 1, 2: Secundum judicium conlege corpus illius, et non despicias sepulturam ejus. Pro defunctis ut in Missa oretur, Apostolorum est institutum, XVIII, 273, 2: Ipse solcus erit, sic tanquam quasi pro ignem. Defuncti non excommunicantur, nec ab

excommunicatione absolvuntur directe, sed indirecte, XV, 372, 1: Quodcumque solveris super terram, erit solutum et in cælis.

DELITAS (*Vide DIVINITAS*).

DELOCES. Deoces rex Medorum potentissimus, IV, 316, 1, 2. Ipse edificavit Ecbatanam, *ibid.*

DELATOR. Delator seminat discordias etiam inter principes, V, 511, 2: Homo perversus suscitavit illes, et verbosus separat principes. Pungit eum quem accusat, 566, 1: Verba bilinguis quasi simplicita, et ipsa perveniunt usque ad interiora ventris. Sermones factaque aliena ad alios defertens, similis est mercatori, VI, 68, 2: Et qui revelat mysteria, et ambulat fraudulenter, et dilatat labia sua, ne commiscearis. Delator quidam iniquus quot malorum extiterit causa, VI, 30, 2 (*Vide LINGUA, SESURRO*).

DELECTATIO. Delectatio non est regula actionum nostrarum, XV, 309, 2. Delectatio hujus mundi falsa est, XVIII, 315, 2: Præteriti figura hujus mundi. Delectatio ex cibis quid procreet, VII, 84, 1: Dicit ego in corde meo: Vadam et assuam delicias, et fruam bonis: et vidit quod hoc quoque esset vanitas. Delectationes furtivæ maxime in Venere, cur suaviores V, 265, 2: Aquæ furtivæ dulciores sunt, et panis absconditus suavior. Delectatio spiritualis major est carnali ob tria, at carnalis delectatio spirituali vehementior, X, 455, 2; 456, 1: Et super his omnibus benedictio Dominum qui fecit te, et inebriantem te ab omnibus bonis suis.

Delectare nos debent futura et Deus, non præsentia, XIII, 448, 2: Dominus Deus exercituum, Dominus misericors ejus. Delectationes terrenas spernent animæ Deus offert suas, XI, 686, 1: Tunc delectaberis in Domino, et sustollam te super altitudines terræ. Delectationibus abstinent carnis et terrenis, donatur celestibus et mentalibus, XIII, 14, 2: Pueris autem his dedit Deus scientiam et disciplinam in omni libro et sapientia: Danieli autem intelligentiam omnium visionum et somniorum. Delectabilia moderate sumenda, VI, 274, 1: Mel invenisti, comede quod sufficit tibi, ne forte satiatus evomas illud. Delectationes motuosæ agone mortis recurrentes, sunt multis causa damnationis, V, 333, 2.

DELIBERATIO. Deliberatio reus agendis præmittenda est, VI, 376, 1: Beatus homo qui semper est pauidus. Matura est signum prudentiæ, 474, 1. Deliberandum est diu, X, 160, 1: Fili, sine consilio nihil facias, et post factum non paritet.

DELICATI. Delicati parant verbum epulum de suo corpore, XI, 286, 2. Delicati et gulosi a cælo excluduntur, XVIII, 233, 2 (*Vide GULA*).

DELICIE. I. DELICIAM CORPORALIUM NATURA. — Delicia maxime de escis intelliguntur, VI, 481, 1, 2. Delicia sunt adiaphora, nec bona, nec mala; sed gula, superbia, etc., gulosi, superbi

afflicti mala, IX, 403: Bona est substantia eui non est peccatum in conscientia. Delicia corporales vino figurantur, VII, 475, 1: Meliora sunt ubera tua vino. Delicia Romæ edificata et luxus in quibus consisteret, XXI, 325, 2: Mercatores terræ de virtute deliciarum ejus divites facti sunt.

II. QUAM SINT FALSE ET BREVES. — 1° Delicia corporales sunt mendaces, VI, 181, 2: Turpitudinem et ignominiam congregat sibi, et opprobrium illius non debetur. Deliciarum mundanarum fallacia, VII, 403, 1: Feci mihi delicias filiorum hominum. Cur vanæ sunt delicia ex mensa, 83, 2: 1° quia tenues sunt, breves et exiles; 2° quia magno labore, curis et sumptu parantur; 3° quia stomachum onerant, somnium impediunt, ac statim in sordes vertuntur; 4° quia mentem obraunt, hebetant, ineptam faciunt; 5° quia febres, morbos, et mortem creant, 6° quia detrahunt hominem in gulam, ebrietatem, crapulam et gehennam; XIV, 233, 4. Sæpe in nausea vertuntur, V, 420, 1: Vis suis repletibus stultus. Delicia peccati vertuntur in fæ, *Job*, 426, 1: Panis ejus in utero illius vertetur in fæ et in fet aspidum intrinsecus. Spine sunt, VI, 465, 1: Her pigrorum quasi sepes spinarum.

2° Deliciarum corporaliū celer transitus et fluxus, XIV, 465, 1: Et in diluvio prætereunte, consummationem faciet loci ejus. Deliciarum postridianis dies doloris et poenitentia, IV, 365, 2. Delicia sæculi qua cogitatione temperandæ sint, IX, 356, 1: In die bonorum ne immemor sis malorum.

II. QUAM SINT NOXIÆ.

1° Deliciarum danno, VII, 408, 2. Earum apologus, *ibid.*; XX, 202, 2 et seq.: Epulati estis super terram, et in luxuriis entristis corda vestra in die occisionis; XIII, 342, 2.

2° Delicia effeminant animas virtutes, XII, 293, 1, 2: Mercenarii quoque ejus, quæ quasi vituli saginati versi sunt, et fuerunt simul, nec stare poterunt, XIII, 599, 1: Encant spiritum, VI, 114, 2. Ejus vigorem et vires dissolvunt, 224, 2: Si desperaveris lassus in die angustia, imminuitur robur tuo. Delicia enervant virtutem ejus: forte auferunt, V, 405, 1; XXI, 173, 1, 2. His detrahere optima est ratio augenda virtutis, XIX, 67, 1.

3° Delicia immodice rationi viam obstruunt, XIX, 237, 1: Quas in deliciis est, vivens mortuus est.

4° Delicia viam ad libidinem sternunt, V, 491, 1.

5° Delicia contrariæ sunt compunctioni, X, 79, 1.

6° Delicia sequitur saturitas, deinde violentia, XIII, 599, 2: Nihil patiebantur super contritione Joseph, Deliciosi sæpe crudeles, III, 362, 2.

7° Peccatori in hora mortis in dolores et angores vertuntur, XIII, 629, 4. Deliciosiorum corpora magis foetent quam sobriorum et castorum, V, 282, 1. Nomen impiorum putrescet.

DE DELICARUM SPIRITUALIUM NATURA.—Inter delicias corporales et spirituales quodnam sit discernimen, XIII, 423, 1, 2; XVI, 219, 4. Deliciae spirituales semel gustatae accunt famem, IX, 655, 2: *Qui edunt me, adhuc esuriunt, et qui bibunt me, adhuc sitiunt.* Deliciae verae in solo Deo sunt simae, VII, 103, 2. Deliciae Dei cum hominibus quadruplices sunt, V, 240, 1: *Deliciae meae esse cum filiis hominum.* Deliciis spiritualibus abundabant colentes sabbatum, XI, 686, 4.

DELICTUM. Delictum et peccatum quomodo differant, X, 47, 2: *Deo species difficiles et periculose mihi apparuerunt: difficile exiit negotians a negligentia, et non iustus abitur caupo a peccatis laborum;* XVIII, 600, 1: *Cum essetis mortui delictis et peccatis vestris.* Delictum est peccatum omissionis, IX, 407, 2: *Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo, et non est stimulatus in tristitia delicti.* Aliud discrimen est, quod delictum est etiam quod ignoranter vel per oblivionem, praesertim juris et praecipit committitur, XVIII, 600, 1. Delinquere variis modis accipitur, *Psalm.* I, 121, 2: *Longe a salute meae verba delictorum meorum:* Delinquere in semetipso quid, *Psalm.* I, 221, 4. *Dixit iniustus ut delinquat in semetipso.*

Delictum nemo non committit, IX, 406, 1. Delicta omnia notatur a Deo, *Job*, 312, 2: *Scribis enim contra me amaritudines.* Cur delictum Adae ab Apostolo dicatur ruina et offensio, XVIII, 102, 1: *Sed non sicut delictum (καταπτώσις), ita et donum.* Ob delictum leve Moyses exclusus ex terra sancta, populus vero gravius peccatis introductus est in eam, cur, VIII, 398, 2: *Esopus enim conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur.* Delinquenti suum illico tortorem creat et destinat Deus, XIII, 76, 2.

Delictum alicuius qui celat, facile pacem conciliat inter dissidentes; qui vero id reficit, separat et a seipso et a se invicem amicos, V, 532, 2: *Qui celat delictum, quaerit amicitias; qui altero sermone repetit, separat foderatos.* Fama proximi inde pendet, *ibid.* (Vide Peccatum).

DELPHICUM ORACULUM. Delphicum oraculum sicut sub ortum Christi, XIV, 333, 2. Daphidas caelo Delphico quomodo illudat, XI, 418, 4.

DEMADES. Demades orator, Philippum regem aecdonia corripuens, eum sapere docuit, VI, 2, 2.

DEMARATUS. Demaratus quam aequanimitate tulerit increpationem se, XII, 159, 2.

DEMETRIUS. I. **DEMETRIUS** Seleuci, Philopatoris filius, Romanis obses datus, quomodo Roma fugiens regnum Syriae adierit, IV, 446, 1, 2. A patre Antiocho Epiphane regno Asiae pellitur, XIII, 453, 2. Cognominatus est Soter, IV, 447, 2. Cur noluerit videre Eupatoreum et Lysiam, *ibid.* Judaeis quae et qualia indulserit, 465, 4. Beneficia ingentia duodecim promittit Demetrius Jonathan, si suas partes aequi velit, 466, 1, 2. Occiditur ab Alexandro

Velas per auxilium Jonathan, 466, 2. Ejus posteria cum Antiochi successoribus de imperio decernantur, XIII, 453, 2.

II. **DEMETRIUS** Nicator vel Nicator, (Sicut Demetrii Soteris, pacifice in Syria regnans se otio dedit, et regno expulsi sunt, IV, 472, 2. Exosum eum habebant milites patri, cur, 473, 1. Fidem Jonathan dante fecellit, *ibid.* 2. Vincitur a Tryphone capto Antiochia, *ibid.* Quo anno captus ab Arsace Parthorum rege fuerit, 498, 1. Est a Cleopatra uxore interfectus, V, 482, 2.

III. **DEMETRIUS** PHALEREUS quid monerit regem Ptolemaem Philadelphum, XXI, 401, 1. Quid adolescentem doceret, XIX, 330, 1. Ejus de eloquentia sententia, XI, 597, 2.

DEMOCRITUS. Democritus moralem scientiam a magis Persis didicit, IX, 4, 2 et seq. Fuit irrisor vanitatis, VII, 18, 2. Ejus de muliere gnomae, XXI, 58, 1. Quibus rebus vitam ad dies aequot pertraxerit, VI, 230, 2.

DEMOSTHENES. Demosthenis vis in dicendo, XX, 143, 1. Elaborata pronuntiabat, V, 473, 2. Ejus de actione oratoria iudicium, XV, 109, 2. Aurea corona est ab Atheniensibus donatus, IX, 215, 2.

Aqua potui assuetus erat, X, 80, 2. Secreti servantissimus fuit, X, 363, 2. Peccati enormitate deterritus, a Thaide recessit, XIII, 341, 2.

Demosthenis argentaria, XI, 663, 4, 2.

DEMOSTHENI, coco Valentis imperatoris sacra tractanti, quid responderit S. Basilii, XIX, 206, 2.

DENARIUS. I. Denarius quantum valet, XVII, 357, 1. Denarius nummus valet regalem Hispanicum et julium Romanum, unde sit dictus: multus continebat sub se species nummorum, XV, 164, 2; 341, 2; 414, 2; 440, 1; 547, 2; 713, 4; XVI, 425, 2; 452, 2. Is erat pro censu solvendum, sed duplex, XV, 478, 1. Denarius est pretium diurni laboris, XXI, 142, 2; 143, 2. Est quasi pars sichi, 144, 1.

II. Denarius est numerus multitudinis et universatis, XV, 526, 4; XVI, 251, 2. Est symbolum decalogi, XVI, 644, 4. Denarius numerus cur Hebraei venerabilis, XVIII, 187, 4. Significat licet, XIV, 414, 2. Perfectionem et finem denotat, X, 230, 2; XII, 459, 2; 797, 4; 818, 2; XIV, 414, 2; XXI, 49, 2; *Job*, 393, 2.

DENTES. I. Dentes plures habet homo, ac priores ad cibi scissionem et masticationem acutos, XIV, 216, 2. Dentes gemelli qui, VIII, 37, 2. Dentes ferri aciem respuunt, VI, 278, 4. Cathari in eos decidentes acres dolores cient: si putidi sint, aspirant gravem fetorem, *ibid.* 2. Dentibus quoddam inest virus, *ibid.*; IX, 376, 2; XX, 85, 2. Vicinis allant suum malum, *ibid.* Dentes in se exprimentur temporum differentias, *ibid.* Tri praestant bona homini, *ibid.* et seq. Dentes obstupescunt comedentibus uvae acerbas, XII, 631, 1, 2. Dentes fame, contrahentibus se gingivis et nervis, hebetantur et obstupescunt, XIII, 570, 4.

DESNATA animalia carent dentium superiori ordine, VII, 39, 1. Dentes leoni grandaevae, saepe comminuntur vel excidunt, XIII, 485, 2. Animalia quae habent dentes consipatos sive densos, diu vivunt, VIII, 39, 1, 2. Dentes locustae non in ore habent, sed in scapulis, XXI, 206, 2. Dentes lupini sunt salutare, IX, 397, 2.

II. Dentes animae sunt meditatio et consultatio, VIII, 40, 1. Dentes sunt religiosi, *ibid.*, 2. Dentibus assimilantur praedicatores, XII, 387, 1. Dentes leonis cur dantur locustis, id est exercitui demonis in fine mundi, XIII, 485, 2.

DERCETO. Derceto quae et qualis: de eadem fabula, IV, 552, 2. Derceto Semiramidis mater on in piscem conversa, quomodo pingeretur, et ejus templum, XIV, 219, 2. Derceto fuit idolum humanae facie, cetera piscis, XII, 764, 2. An idem sit qui Dagon, *ibid.* et XIV, 419, 2. Erat dea Syrorum, XIV, 220, 1.

DERISOR. Derisor in Proverbis saepe est idem quod impudens et nefarius, VI, 120, 4. Statim in iracundia verba prorumpit, *ibid.* Seminari lites, 181, 1. Est velut simia, 69, 1. Derisor bene momentum est abominabilis, VI, 223, 2.

Derisor est cetera ejiciendus, VI, 151, 2. Derisorum qui erudit, se suaque ludibrio exponit, et sibi notam imprudenter accersit, V, 258, 1. In causa est de derisor gravius peccet, et irritat eum ut similia in erudientem vitia regeret, 258, 2 (Vide Impudens, Solutus).

DESCRIPTIO. Descriptio orbis cur ab Augusto indicta, et quando, XVI, 54, 1. Quando prima descriptio facta sit, 55, 2. Tres factae sunt ab Augusto, *ibid.*

DESERTUM. I. Desertum Sinai, per quod Hebraei profecti in terram promissam, octo qualitates et difficultates, II, 236, 2. Desertum istud in quo Iudaei quadraginta annis ambulaverunt, quare dicitur imago et umbra mortis, XII, 26, 1. Desertum Sinae Hebraeis desertum non fuit, sed paradisi deliciarum, XI, 543, 2; 514, 1.

II. Desertum in quo Christus jejunavit, descriptio, XV, 416, 4. Deserti Joannis descriptio et celebrata, 94, 2; XI, 492, 2. Desertum Bethsaida fuit juxta Bethsaldam in eadem ripa, XV, 340, 2.

III. Desertum semper ambierunt viri contemplativi, quia ipsum schola paradisi, XI, 492, 1. Desertum orationi et paci spiritus accommodatum est, XV, 416, 4. In eo se disponit homo ad agendum cum proximo, *ibid.*, 2. Desertum signum est libertatis, XII, 649, 1, 2. Desertum potius est uxore rixosa, cur, VI, 116, 2. Ejus bona, *ibid.* Desertum habitatio demonis est, XV, 315, 1. Deserti verba symbola, VIII, 5, 2. Deserto similis est mundus, 5, 2.

DESIDERIUM. I. Quid sit desiderium. — Desiderium est in anima quod fames in stomacho, V, 631, 2: *Gemma gratissima, expectatio praestolantis.* Desideria animarum sunt velut verba, XXI, 449, 2: *Vidi animas interfecturum propter verbum desideria.*

Dei.... et clamabant voce magna. Desideria animae mystice sunt zoophylacia cantorum, XII, 801, 2. Desiderium boni est triplex, honesti, utilis, delectabilis, V, 336, 1: *Desiderium iustorum omne bonum est.* Desiderium tribuere et similia, *quid.* *Psalm.* I, 414, 4: *Desiderium cordis eius tribuisti ei.* Desiderii adimpletio mire animam satiat, VI, 526, 4, 2: *Desiderium, si compleatur, delectat animum.*

II. **BOVORUM** DESIDERIORUM FRUCTUS.

1. *Desideria pia sunt animae vita.* *Job*, 592, 2: *Abstulisti quasi ventus desiderium meum.* Sunt signum gratiae, 485, 2: *Quis mihi tribuat ut cognoscam et inveniam illum, et veniam usque ad solium ejus.* Desiderium, secundum contemplationis gradus, VII, 491, 4. Desiderium rei bonae iustis a Deo venit et adimpletur, V, 303, 2: *Desiderium suum justus dabitur.* Desiderium rerum spiritualium identidem renovandum et accendendum, VI, 336, 2: *Anima saturata calebit favum; et anima esuriens etiam amarum pro dolo sumet.*

2. *Desiderans Deum ipsum, invenire meretur.* XVI, 320, 2: *Invenimus Messiam (quod est interpretatum, Christus).* Desideranti Christus ipse se mox ultro offert, XVI, 248, 4: *Suscipiens Jesus, vidit illum, et dixit ad eum: Zachae, festinus descende.* Desiderium requiritur ad sapientiam comparandam, V, 57, 2: *Fili mihi.... ut audiat sapientiam auris tua, inclina cor tuum ad cognoscendum prudentiam.*

3. *Desiderium virtutis alicujus, est praxis in ea profectandi.* V, 334, 2. Desiderium in virtute profectandi auget profectum, XX, 33, 1: *Si quis autem vestrum indiget sapientia, postulet a Deo.* Desiderium insatiabile perfectionis mire incitat ad cursum, XIX, 54, 2: *Desiderium profectandi semper habet justus.* XV, 146, 2: *Beati qui esuriunt, et sitiunt iustitiam.*

4. *Desiderium rerum aeternarum nascitur ex amore Dei et salutis, et timore perierum.* XXI, 262, 4. Desiderium patriae caelestis est causa et materia compunctionis, V, 445, 4. Item videndi Dei, *ibid.* Desiderium caelestium pellit tristitiam, VI, 284, 4: *Sicut linea vestimento, et vermis ligno ita tristitia viri nocet cordi.* Desiderium oculi Christi cogit sanctos ad mortem anhelare, XIX, 15, 2: *Desiderium habens dissoluti et esse cum Christo.* Desiderium caelestium non reperitur in carnalibus, *Job*, 549, 2: *Non calcaverunt eam filii instilorum, nec pertransiverunt per eam leana. Nec in avaris, 550, 1.*

III. **DESIDERIA** MALA QUAE SINT ET QUANTUM NOCEANT.

1. *Desideria secularia quae sint,* XIV, 332, 2: *Apparuit enim gratia Dei Salvatoris nostri, omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem et secularia desideria.* Desideria carnalia quae sint, XX, 294, 1: *Obscuro tanquam advenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desideria.*

² *Desideria carnalia cogitationes nostras perturbant*, XV, 454, 2: *Turba autem increpat eos (cecos) ut laacent*. Sed ea obtundenda sunt, *ibid.*
³ *Desideria impiorum rebus terrenis non satiantur*, V, 400, 2: *Iustus comedit, et replet animam suam, venter autem impiorum insaturabilis*. Desideria impiorum nunquam expleantur, *Psal.* I, 65, 1: *In circuitu impij ambulat*. Desideris carnis non est acquiescendum, IX, 377, 2: *Non credas inimico tuo in aeternum; sicut enim errantem arguit iniquitas illius*. Desiderium homo conformet voluntati divinae, VI, 21, 2: *Multa cogitationes in corde viri, voluntas autem Domini permanebit*. (Vide CONCUSPISCENTIA).

DESIDIA. Desidia tres gradus, VI, 314, 2. Desidia damna, X, 431, 2. Desidia parit indigentiam, XIX, 129, 2. Desidia Christianorum imputanda dilatio resurrectionis, XXI, 451, (Vide OTIUM).

DESOLATIO. Desolari idem quod solum relinquere, ad solitudinem redigi, destrui, vastari, XII, 27, 1. Undenam ea vox derivatur, *ibid.*

Desolatio Judaeorum in quo fuerit sita, XII, 352, 1, 2.

Desolatio Judaeorum extrema fuit et gravissima, idque quinque de causis, XIII, 128, 2. Eaque erit perennis, 134, 2. Desolatio Judaeorum et templi ob occisum Christum adhuc durat, et durabit, XII, 776, 1; XIII, 629, 2. Desolatio Romani imperii et pontificatus praebit adventum Christi, XIX, 452, 1. Desolatio extrema, quibus phrasibus a prophetis exprimitur, XXI, 458, 2. Desolatio civitatum est Dei flagellum, *Job*, 347, 2. Desolationis tempus vacuum, 483, 2. Desolatio post consolationem sequitur, IX, 385, 1.

DESPERATIO. I. **DESPERATIO IN REBUS TEMPORALIBUS.**

Desperatio tentans saepe stimulus et causa victoriae est, XIII, 319, 1, 2. Desperatio saepe est causa spei, *ibid.*, XVI, 489, 2. Desperati milites acerrime pugnant, quod confirmatur exemplis, III, 441, 1. Cum desperatis pugnare periculosissimum est, IV, 432, 2.

Desperato humano auxilio, adest divinum, IV, 467, 2: *Cum ignoremus quod agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te*. Desperatis in rebus succurrere Deus solet, X, 555, 1: *Erui sustinentes te, Domine, et liberas eos de manu gentium*. Non est igitur desperandum de Dei opo in rebus afflictis, XVI, 489, 2: *Nunc scio quia quaecumque poposceris a Deo, dabit tibi Deus*.

II. **DESPERATIO IN REBUS SPIRITUALIBUS.**

¹ *Desperationis quae causa*, IX, 407, 1, 2: *Beatus vir qui non est stimulatus in tristitia delicti*. Nascitur ex Dei contemptu et obdoratione, V, 562, 1: *Iniustus cum in profundum venerit peccatorum, contemnit*.

² *Desperationis mala*, XVII, 68, 2: *Et suspensus crepuit mediis*. Desperatio noxia est, IX,

407, 1, 2: *Feltus qui non habuit animi sui tristitiam, et non excidit a spe sua*. Est noxia in adversis et in peccatorum recogitatione, VI, 225, 1, 2: *Si desperaveris lassus in die angustiae: imminuetur fortitudo tua*. Miseriarum omnium miserima est, X, 347, 1. Desperatio venie et salutis est profundum peccatorum, V, 562, 1. Quomodo sit maximum peccatorum, 225, 2. Semper animam, saepe corpus strangulat, VI, 396, 4. Parit vitam infernalem, V, 562, 1. Desperati vident subinde demones, et locum ubi cum eis erunt in inferno paratum, 562, 2. Non desperet peccator de venie peccatione, IX, 227, 1: *Neque alligis duplicita peccata, nec enim in uno eris immunis*.

DESPICERE, DESPECTIO. Despicere significat deorsum aspiceret, XVII, 327, 2. Despicere quid proprio sit, V, 467, 1: *Sex sunt quae odit Dominus... oculos sublimes...* Despicere plus et quam spernere, 49, 2: *Desperis omne consilium meum, et increpationes meas neglexeris*. Despectio omnigena monacho et Christiano optanda, XII, 145, 2; 146, 4: *Et ego non sum turbatus, te pastorem sequens*.

DESPONSATIO. Desponsatio animae perfectissime fit per virginitalatem et vota religionis, XVII, 494, 1. Item per charitatem, 490, 1, 2: *Respondi enim vos uni viro virginem castam habere Christo*.

DETRACTIO. I. Quid sit **DETRACTIO**. — Detractio clam fit, contumelia palam, XVI, 165, 1: *Magister, haec dicens, etiam contumeliam nobis facit*. Ejus varia sunt genera, XX, 276, 1, 2: *Deponentes igitur omnem malitiam... et omnes detractiones*. Fit quinque modis, 136, 2: *Nolite detrahare invicem*. Detractores quales, *Job*, 81, 2: *Maledicant et qui maledicunt diei*; 407, 1: *Stulti quoque despiciebant me, et cum ab eis recessissem, detrahebant mihi*; 411, 2: *Quare persequimini me sicut Deus, et carnis meae salutarumini*. Detractorem descriptio, IX, 105, 2: *Vix duplici corde*. Detractio in quo monnae sit similis, V, 525, 1: *Malus obedii lingue iniquae, et fallax obtinere labiis mendacibus*. Detractio propria vocatur nigredo, XIII, 640, 2: *Nunquid non ut filii Aethiopyum vas estis mihi, filii Israel*? Detractor negotiorum assimilatur, V, 322, 1. Aquilone denotatur, VI, 346, 1, 2.

II. Quid sit **ODIOSA ET GRAVE PECCATUM DETRACTIO**. — ¹ *In sua origine*. Ejus origo quae sit? Amor proprius, X, 61, 2: *Sepi aures luas spinis et linguam nequam noli audire*. Detractio est filia murmurationis, VII, 288, 2. Detractor est perversus lingua, V, 546, 1: *Qui perversi cordis est, non inueniet bonum*. Cur vocetur detractio coinquinata, 554, 1: *Et liberasti me... de altitudine ventris inferi, et a lingua coinquinata, et a verbo mendacii*. Detractio propria stultorum est, IX, 575, 2: *Susurro coinquinabilem animam suam, et in omnibus odietur*; et qui cum eo manserit, odiosus erit: *lactitus et sensus honorabitur*. Detractor vero est

stultiloquium et vanitas, VI, 431, 2: *Vanitatem et verba mendacii longe fac a me*. Ea gaudentes pascent ventos, V, 278, 2: *Qui nititur mendacis passis ventos*.

² *In se ipsa*. Detractio quam sit grave peccatum, V, 403, 2: *In ore stulti virga superbia*, VI, 287, 2. Quam grave sit malum, IX, 184, 2: *Super furem enim est confusio et paventia, et denotatio pessima super bilinguem*; 533, 2: *Audisti verbum adversus proximum tuum, commoriatur in te, fidens quoniam non te dirumpet*; XX, 186, 2. Ea cur Deo abominabilis, *ibid.* Ejus malitia, 147, 2. Detractio est constupratio justitiae, IX, 546, 2: *Concupiscentia spadonis devirginabit juvenulam: sic qui facit per vim iudicium iniquum*. Detractor quomodo judicare legem dicatur, XX, 187, 1, 2: *Qui detrahit fratri, aut qui iudicat fratrem suum, detrahit legi, et iudicat legem*. Item Deum, *ibid.*

³ *In mediis quibus utitur*. Detractor cur vocetur adulterator, VI, 238, 2: *Cum detractoribus ne commiscearis*. Res aliter narrat ac gestas sunt, 61, 1. Detractores similes sunt proditoribus, IX, 533, 2. Sunt proditores, XII, 82, 2: *Extenderunt linguam suam quasi arcum mendacii et non veritatis*. Alios et seipsos laudantes, habent duplex cor et duplicem linguam, IX, 105, 2: *Vix duplici corde et labiis scelestis*. Detractoris lingua triplex est, X, 55, 2: *Lingua tertia multos commovet*. Semper inter narrandum crescit, IX, 531, 2: *Ne iteres verbum nequam et durum*.

Detractor est serpens, VII, 345, 1: *Si mordet serpens in silentio, nihil eo minus habet qui oculo detrahit*. Ceno porcorum detractores comparantur, V, 377, 2: *Verbum mendax iustus desolabitur, impius autem confundit et confundetur*.

III. Quid sit **NOXIA SIT DETRACTIO**.

¹ *Detractionis mala*, X, 84, 2: *Susurro et bilinguis maledictus: multos enim turbabit pacem habentes*; 56, 1: *Lingua tertia mulieres stratas eiecit, et privavit illas laboribus suis*, XII, 83, 1, 2. Detractio quam sit detestabilis, et quot secum affert incommoda, II, 253, 2 et seq. Detractor sua lingua tres uno occidit ictu, et in ea triplex velut committitur homicidium, V, 583, 2: *Mors et vita in manu lingue*; XII, 83, 1; XX, 576, 2: *Omnis qui odit fratrem suum homicida est*; *Job*, 144, 1; 275, 4. Detractor suscitatur jurgia, VI, 451, 1: *Ejice derisorem, et exibit cum eo jurgium*. Quantum ex detractione malum sequatur, praesertim in religionibus et congregationibus, in quibus non raro peccator, non tantum venialiter, sed et mortaliter in hac materia, eoque periculosus quod detrahentes filipsus non advertant, vel praetextu zeli excusent, XII, 83, 1, 2.

² *Specialiter noxia est ei cui detrahitur*. Detractor est velut latro, XII, 652, 1: *Viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem*. Detractio est velut sagittatio, IX, 534, 2: *Sagitta infixa fessori carnis, sic verbum in corde stulti*; XII, 83, 1:

Sagitta vulnerans lingua eorum, dolium locuta est. Detrahentium lingue instar sagittae, longe ferunt, *Psal.* I, 369, 1, 2: *Filii hominum, dentes eorum armae et sagittae*. Verba detractorum sunt quasi verbera et vulnera, V, 566, 2: *Verborum bilinguis quasi simplicitas; et ipsa pervenit usque ad interiora ventris*. Detractorum lingue dentes vocantur, XV, 400, 1. Habent dentes leoninos et serpendinos, XXI, 201, 2 et seq. Detractorum virulentia viperata denotatur, XV, 99, 2: *Progenies viperarum, quis vobis monstravit fugere a ventura ira*? Detractor canum naturam imitatur, lacerando famam proximi, XIII, 549, 1. Edit carnes proximi sui, VI, 497, 2: *Noli esse... in convensationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt*. Detractor cur vocetur locusta, XIII, 485, 2: *Dentes ejus ut dentes leonis, et molares ejus ut calvis leonis*.

³ *Deinde ei qui detrahit*. Detractor sibi et aliis nocet, VII, 347, 1: *Labia insipientis praecipitabit eum*. Detractor se in futurum obligat, V, 388, 2: *Qui detrahit alicui rei, ipse se in futurum obligat*. Detractor affert sibi mortem, vitam patienti calumniam patienti, 584, 1. Detractor apud omnes male audit, VI, 223, 2: *Abominatio hominum detractor*. Detractores omnibus exosi sunt, IX, 575, 2: *Susurro coinquinabilem animam suam, et in omnibus odietur*. Detractores saepe praesentem mortem panis, semper aeterna, X, 65, 2: *Attende ne forte laboris in lingua, et cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi, et sit casus tuus insuperabilis in mortem*.

⁴ Detractorem audienti gravis etiam imminet ruina, VI, 239, 2: *Repente consurgat perditio eorum; et ruinam utriusque quis novit?*

IV. **DETRACTIO CAVENDA ET IMPEDENDA.**

¹ *Quam sibi fugienda*, XX, 488, 1, 2. Praeter rationes supra positas, cavenda tribus de causis, VIII, 288, 2. Eam qui cavet, cum Deo et hominibus pacem habebit, V, 389, 1.

² *Non est audienda*. Detractioni non sunt prebendae aures, V, 124, 2: *Remove a te os pravum, et detrahenstia labia sint proci a te*.

³ *Impedienda, et quomodo*. Detractionis impediendae sex remedia, X, 61, 1, 2. Quomodo retundendus detractor, VI, 239, 2. Impeditur vultu severo, 286, 1, 2: *Ventus aquilo dissipat pluvias, et facies tristes faciem detraherentem*. Si auditor sit superior, sufficit ei faciem tristem ostendere; si aequalis vel inferior, verbis est arguendus, 287, 1, 2.

⁴ *Semel ex uno audita detractio non est referenda alii*, IX, 534, 2: *Ne iteres verbum nequam et durum, et non minoraberis*.

DEUCALION. Deucalionis diluvium quomodo contigerit, I, 457, 1. Deucalion et Pyrrha jacentibus post tergum lapides, homines reparatos esse dicunt poetae, XV, 102, 2.

DEUS. *N. B.* Quae de Deo in hisce commentariis ex Scriptura dicantur et evolvantur, charitatis est utilitatis causa, in sex capita distributum.